

LIETUVA

Nr. 25

CHICAGO, ILL., PETNYCIA, 23 Birželio (June) 1899 m.

Metas VII

ENTERED AT THE CHICAGO, ILL. POST OFFICE AS SECOND CLASS MATTER.

The Lithuanian Weekly

"LIETUVA"

Published at Chicago, Ill., every Friday
Executes all kind of Job Printing and translating in Lithuanian, Polish and English languages.

Subscription \$2.00 per year.

All communications must be addressed:

A. OLSZEWSKI,
924 33rd St., Chicago, Ill.
Sub-Sta. No. 60.

Nedėlinis Laikraštis

"LIETUVA"

Išsineša kas Petnyčia Chicago, Ill.

Kasduoju ant metų:

AMERIKOJE.....\$2.00
UŽMARE.....\$3.00

"Lietuvos" spaustuose spausdina visokius Knigas, Konstitucijas ir visokius kitus druskus lietuviškai, lenkiskai ir angliskai.
Darbaatlieka gražiai, greitai ir pigiai.

Užsirašant "Lietuvą" ir priimanant pinigų už ją, kaip ir su visais kitais laikraščiais, "Lietuva" reikalauja užsiųsti adresą:

A. OLSZEWSKI,
924 33rd St., Chicago, Ill.
Sub-Sta. No. 60.

Politiszkos žinios.

Amerika.

Ant Filipinų nesiliauja karė ne žiūrint ant užstojusio lytų. Iki šiol smarkus musiai atsitinka tuose kraštuose, kuriuos jau syk amerikoniškai buvo užėmę, bet paskui vėl pateko filipiniečiams, kurie priariant prie Manillės. Kadangi pertai Manille atsirado pavojus, reikėjo pasistengti filipiniečių toliau nuo to miesto austumti. Pirmutinis smarkus susimuzimas atsitiko tik 6 anglizkos mylios nuo Manillės, taigi vos ant tolos mažesnių kanuolių ezuvių. Rods pasisekė po smarkių muszių priesz, toliau nuo kranto su pagelba laivynės szuvių nawayti ir užimti kelis pirmiaus jau amerikoniškai rancose buvusius miestus, bet klausymas, ar nuvyti antru kartu, jie wėl nesugrįžį dabar apaleistas wietas? I sziaurios nuo Manillės buvo teipogi smarkus susimuzimai, czia teipogi nustumė filipiniečius toliau, bet nežinia ar ant ilgo. Dabar jau filipiniečiai turėjo daugiaus kanuolių, kurias nežinia isz kur sugriebė. Laikrascziai rugoja ant neteisingų rando garsinamų žinių apie stowį dalykų ant Filipinų ir wis mažiaus pradeda tikėti raportams jenerolo Otis, kadangi tie raportai priesztarsauja priwatizskoms žinioms. Apie priariatinimą filipiniečių prie Manilles jenerolas Otis pirma ne minėjo, bent randas to ne garsino, apie tai Amerikos gywentojai nieko nežinojo pirma, tas pasirodė tik tasyk, kada Manilles aplinkinėse užgimė smarkus musziai. Net amerikoniškai, sugrįžė nuo Filipinų, smarkiai kaltina jenerolą Otis ir meta ant jo kaltę už wisus ikiszoliszkus kraujo praliejimus ir jų newaisingumą. Ar tie apkalbinimai teisingi, negalima persitiktinti, kadangi Amerikos randas, žinoma, ne garsys nieko tokio, kas galėtų žeminti jo isziystus ant užkariawimų jenerolus.

Amerikonizski laikrascziai pagarsino, buk szaliniojai neseniai užmuzzto filipiniečių jenerolo Lunos užmuzzę patį Aguinaldą. Europoj tam paskalui nieks netiki; mažai yra tikinczių jam ir pacioj Amerikoj, kadangi tie pats laikrascziai, kurie garsino apie užmuzzimą, potam jau padawė, buk muszyje atsitikusiam; sziaurios nuo Manilles patsai Aguinaldą wedė filipiniečių pajiegas. Ant kitų salų teipogi gywentojai wis mažesni amerikoniškai rancos priilankump. Dabar Amerikos randas rengiasi apgarsinti tikrą blokadą wisų salos Luzon portų, idant nedaleisti pristatymo filipiniečiams ginklų ir amunicijos, kuom užsima godus ant pelno anglizski ir amerikoniškai prekė jai isz Hongkongo.

Prancuzija.

Prancuzioj ilgai prezidentui nepasiseka surasti naujų ministrių wieton pasitraukusios Dupuy'o ministerijos; todėl toje turi dar pildyti sawo priderystes, kol ne susitwers nauja ministerija. Pirmiausiai prezidentas praszė buvusio jau ministeriu Pointcare sutverti naują ministeriją, bet tam n-pasisekė kitų ministrių surinkti, todėl priwerstas buvo atsisakyti. Potam prezidentas praszė senato prezidento Waldeck Rousseau, bet ir tas iki szio nesurinko wisų reikalingų ministrių. Nieks isz turinczių įtekmg tarp kariaunos ne nori priimti dabar wietos karės ministerio, kadangi toki bijosi nužudyti sawo įtekmg, o dabar užsto juiam reikty atsakyti ir už darbus dabar pasitraukusios ministerijos. Waldeck Rousseau praszė buvusio Prancuzijos prezidento Casimir-Periero, idant jis, turėdamas didžiausią kariaunų įtekmg, sutiktu užimti wietą karės ministerio. Tas ronds tiesiog neatsakė, bet pasiulytos wietos nepriėmė isz syk, bet tik tasyk žada į ministeriją istoti, jeigu neatsiras nieks, kuris to wietą sutikty užimti. Wietą užrubežinių dalykų ministerio pasiūlė ministeriui ty paczių reikalų pasitraukusioj ministerioj. Delcasne, bet tas atsisakė ty urdą priimti. Taigi iki szio Prancuzija neturi dar naujos ministerijos ir nežinia kas wietas pasitraukusį ministerių užims.

Laiwas Sfax, kuris gabeną į Prancuziją Dreyfusą nuo Welnio salos, atplaukė jau ties Afrikos pakrantėmis. Plaukia jis į Breslą, bet kad randas bijosi neprilankyti demonstracijų Dreyfusą priesz, tai iszplauks prieszais Sfaxą wienas isz torpedas naikinančių laivų ir tas atgabę Dreyfusą ant kranto.

Dreyfuso prieszai, rojalistai ir turinti kuom nors suteptą saužinę tuli augztesiai oficeriai wisas kaltes už atnaujinimą Dreyfuso prows kraują ant prezidento Loubeto sprando ir baisiai jo neūkenczia. Lygiai prezidentas kaip ir jo moteris kasdien gausa pluosztus anonymizskų laiszkų su kolojimais ir gadinimais užmuzzimu; laiszkai tie, matomai moteris rasztyti, kadangi kaip wisar teip ir Prancuzioj moterys labiausiai mėgsta per anonymizskus laiszkus nepatinkanczias sau ypatais kofioti ir gzdinti.

Emę dalywumą demonstracijose priesz prezidentą likosi sudo nubausiti ne per skaudžiausiai, wien grafas Christani, kurisai su lazda užpuolė ant prezidento, nusudydas ant keturių metų kalėjimo, bet wisi tiki, kad prezidentas jami bausmę numazys.

Maskolija.

Kaip praneza kitų kraszty laikrascziai, Maskolijoj net caras persitikrino apie netikumpą, pasileidimą dabartinių augzsciausių urėdinių, net caras mato, kad jie gali pacioj Maskolijoj jų skriaudžiamų gywentojų maiszts pagimdyti. Pradėti walymų urėdų nuo ty pa-

leistiui caras ne turi drąsos, kadangi tasyk wisi tie pasileidę tarnai galėtų susijungti su caro motina, kuri, kaip sako, nori carą, sawo sunų, praszalinti nuo sosto arba ir nužudyti, o pati paimti waldžią į sawo rankas.

Tokiose sanlygose patsai caras ne gali suwaldyti sawo pasileidusių tarnų, kurie wagia, kur tikt gali, ant wisuomenizskų reikalų paskirtus pinigų, pasineudoja net isz bado kankinanczio gywentojus didelių apskriczių, didesnę dalį surinkty po wisą Maskoliją aukų kraują į sawo kiszenų, bado liams gi patenka wien trupiniai. Argi žingeidu todėl, jeigu Maskolijoj szelpti wargę kenčiančius be tarpinikystės waldžią yra uždrausta: juk tasyk pasileidusiems caro tarnams nieko netekty, jeigu but galima szelpti bado lius tiesiog! Už draudimus mat paleistuwiai tarnai iszduoda todėl, kad per tai kab kontrolės gali glemžti ant kitų labo paskirtą lobį.

Amerikos laikrascziai garsina, newa isz gero szaltinio pasomty žinip, buk garsum maskolizskas jenerolas Dragomirow rodyja carui pakelti ant dabar atsibunanczio sandaros kongreso klausymą neprigulmingos Lenkijos ir buk caras dawėsi pertikrinti. Neprigulminga Lenkija tarpe Maskolijos ir Wokietijos busianti naudinga wisams, praszalinsianti ant wisados karę tarp Maskolijos ir Wokietijos. Matomai kelianti tą klausymą newa pasomty isz gero szaltinio amerikoniški laikrascziai wisai Maskolijos nepazįsta: ji glemžia wisą, ką gali, bet sykį paglemžto geru neatiduoda, nors tas gimdytu pilwo skaudėjimą. Ne pergalė karėj nė Maskolija, nė Wokietija, nė Austrija ne sutiks isz gero noro jiems prigulinczius senowės Lenkijos krasztus atiduoti.

Maskolija newa pasisamdė nuo Korėjos kelis naujus portus, arba, tieiog sakant, juos pawerė. Tas lobai nepatinka Japonijai, bet ant pasekmingo pasiprieszinimo ji ne turi reikalingų pajiegų. Užtai, kaip garsina anglizski laikrascziai, jai pasisekė prikalbėti Chinus pasiprieszinti smarkiaus Maskolijos reikalawimams, kuri nori dabar užimti prigulinczių Chinams Mandžuriją. Japonija žada tame pasiprieszinime sawo pagelbą. Chinai suitraukė kariauną prie Mandžurijos, bet ar jiems pagelbės Japonija, jeigu Maskolija nenusigars menkos wertes chinizskos kariaunos? Japonija teipogi per silpna ant pasiprieszinimo Maskolijai.

Holandija.

Delegatai, susirinkę ant sandaros kongreso, nutarė suteikti laikrascziams swarbesnius sawo nutarimus, bet kad laikrascziai newa dabar swarbesnių ir teisingų nutarimų, tai matomai jų ne nutarė. Isz wisko matyt, kad wisas kongresss neiszdous tokių waisių, kokių nuo jo laukė patysai kongreso užmanytojas, taigi caras, labiausiai jis geidė, idant kaimynai ne daugintų nors per 5-10 metų laikomos po ginklu kariaunos ir ne wartoty labiaus negu dabar pagerintų ginklų, laivų ir tt. kadangi Maskolija, turėdama nuolatai kokię jos dalyj bādą, neįstengia nuolatai gerinamų ginklų įstaiyti; kaslink gi laikomos po ginklu kariaunos ir dabar jos Maskolija turi daugiaus negu kokia nors kita wiespatystė. Gal pasiseks įvesti be wertes terptautizską sudą, bet ką tas sudas padarys, jeigu nesutinkanczios wiespatystės nesikreips sawo nesutikimuo-

se i tokį sudą, arba jeigu ne norės pasiduoti sudo nusprendimams? Taigi wisas pasilik po senowei: kaip pirmias drutesnio pusėj buwo tiesa, o ne silpnescio, nors tas butų ir teisingiausias, teip bus ir ant toliaus.

Balkanų Pussalis.

Ant Balkanų pussalis wėl pradeda kilti maiszts: pirmiausiai pakilo mahometonizsko tikėjimo saios Kretos gywentojai prieszais Europos czia pastatyta gubernatorių, grekizską kuogaikeztį Jurgį. Pradėjo teipogi užpuolimai Kurdų ant armenizskų kaiduolių, kurie nuš seniai ne gauna nė algų, nė maisto: užpuolė jie ant armenizskų kaimų, iszplėšė lobį, net kelias deszimtis kaimų iszdegino, daug žmonių iszjowė. Smarkiaus sumiszinimaisitiko ant Serbijosrubežiaus: pulkas ginkluotų albanizcių ir prie jų prisidėję 2000 regularizskų turkizskų kareiwų perėjo per Serbijos rubežį, užėmė munitinczias, iszwaikė serbizskus munitinczius ir užėmė kelis kaimus. Priesz užpuolius Serbijos randas isziuntė kariauną ir nuo Turkijos už užpuolimą pareikalawo iszmokėjimo atlyginimo.

Isz Lietuwos.

Isz Lydos, Wilniaus gub.

24 d. Gegužio., apie 4 wal. isz ryto, užsidėgė atkampiai stowinti tuzsti mediniai namai Papirmeistero, persendyti kareizsko naczelniko ant patalpini-

mo paimty i kariauną jaunų wyrizskių. Trioba degė isz widurio, nors joje nieks negyweno. Sabėgę ugnagesiai ugnį užgesino. Wienas isz ugnagesių, besidarbuodamas szale pecziaus, po peczką užlėmėjo kokius ten draubius. Patraukė ir isztraukė kuo suwinytą į maiszą. Atėjo sudžia tirinėtajas, kurisai iszwybioja kuną ir pasirodė widuryj baisiai subadyta su peiliu juodbruwė mergina: Isz syk nieks jos nepažino, bet kada kuną nuwėžė ant policijos, wiena tarnaitė negywelę pažino. Buwo tai 19 metų žydelkaitė tarnaitė wadinama Kuna, kuri dieną atgal pasitraukė nuo wietos ir atsiemė užtarnautus 52 rubl. Dar dieną atgal matė Kuną waikscziazis su jaunikiu, pas kurį ir padarę kratą. Rado pas jį kruwingą brustolą, bet jis sakė, kad ženkli tie yra nuo jo paties kraujo, kurisai tankiai teka isz nosies. Žinoma, kad policija tam nepatikėjo ir pasodino jį į kalinį. Matomai žmogžudyse, užmuzzę merginą, ant isznaikinimo ženkly sawo darbo, uždėgė namus, tikėdamas, kad juose jo užmuzztos aukos kunas sudęs.

5 d. Balandžio buwo czia teipogi gaisras, kurisai spėjo isz naikinti ketwerius namus. Degėsiuose wienų namų rado suanglėjusį kuną ty namų sawinikės Baranaukienės. Isz syk nieks nieko nenudūrėjo, bet dabar, radę padegtuose namuose kuną užmuzztos žydelkaitės, sprendžia, kad ir su Baranaukiene galėjo but tas pats.

Neseniai ant tirszciausiai apgywentos ulyczios, ant kurios nė truksta waikscziaziojanczių, ant bankieriaus Blumbergo, kurisai turėjo su sawim ne mažai pinigų, užpuolė plėszikas, kurisai su geležine sztanga sudawė bankieriui į galwą, bet tas spėjo gerai sudrožti ir užpuolikai per weidą; ženkli nuo to sudawimo palengwiao policijai surasti užpuolė, kurisai sėdi jau po uždaktu wietiniame zamko kalinyj.

Priemė stacziatikystę katalikizskas kunigas.

Prabaszczius katalikizskos parapijos Ciechanowce, Garteno gubernioj, kun. Jaworski perėjo į stacziatikizską tikėjimą. Krikstas jo atsibuvo Peterburge. Padauginę stacziatikų skaitlių kunigas Jaworski turi 47 m., baigė seminariją Sandomire, paskui į Peterburgo dwasiszką akademiją. Budamas kunigu, jis tarnawo labiaus maskoliams negu katalikystei. Ant jo skundo keturi kunigai, kurie krikstyztyjo unijotų waikus, likosi isziųsti į Siberiją, dwi bažnycias randas uždarė. Mat ne tikt Amerikoj yra netikę kunigai terszianti augzštą paszaukimp, skriaudžianti jiems ant ganymō pawestas aweles, mynojanti Diewo prisakymus, pasitaiko mat toki ir Lietuwoj, tikt, žinoma, ten tokių yra mažiaus.

Waikų gydinczios.

Szj metų Maskolijoj susitwėre specializska draugystė, turinti už mierį rengti pajurėse susilpnėjusiems ir apimtiems chronizskų ligų waikams gydinczias. Pirmutinė toki gydinczia bus parengta netoli Windawos, Latwioj. Ji paskirta ant patalpini- mo waikų serganczių kaulų džiowa, ant gydymo kuriu reikia ilgo apsigywenimo jurių pakrantėse. Beturczių waikai bus užlaikomi ir gydomi be jokio užmokescio, turtingesniejie gi turės užtai mokėti. Waikus czia priimins nuo 2-12 metų.

Žemiszkos itaisos Lietuwoj.

Seniai maskolizskas randas rengiasi įwėti Lietuwoj žemiszkas itaisas, bet nežino ant kokio pamato jas czia pastatyti: kaip szčtonas szwentinto wandens, teip maskoliai bijosi liuosų rinkimų, kadangi prie tokių, žemiszkos itaisose iszrinkti galėtų į jų sanarius wietinius gywentojus. Wieszpatystės ronds, perkartinėdama dabar tą klausymą, pripažino ne galimą Lietuwoj įwedimą renkamy žemiszskų naczelnių.

Lietuwizskos dainos.

Kriokawos akademija rengiasi dabar lietuwizskų dainų rinkinį į swietą paleisti ir tai ne tikt žodžius bet ir jų melodijas. Žodžiai daugumo dainų paimti isz Jaszkewyciaus rinkiaus; melodijos rinkintos wisur, bet atsakancziai apdirbtos wieno isz geriausių dabartinių lenkizskų komponistų Noskowski. Daugumą melodijų surinko Karłowicz, redaktorius Warszawoj iszeinanczio etnografizsko laikrasczio "Wislos".

Lietuwys advokatas Senapilėj.

Žinomas lietuwizskos kalbos tirinėtajas Petras Krauczunas, kuris iki szio buwo gminos sudžia Plokszcziuose, Naumieszcziopawietij, szj metų ne tapo iszrinktu, randas gi jo į sudžias nuo sawęs ne paskyrė. Todėl Petras Krauczunas isz Plokszczių persikėlė į Senapilę, kur užsiims advokatysta. Lietuwiai, reikalauj atsitikus, galės prie jo kreiptiesi, o ne prie lenkų advokatų, kurie paprastai musų žmogų nulupa, kaip tikt gali.

Beproczių namai.

28 d. Gegužio pradėjo statyti reikalingas triobas Centralizsko beproczių namo, ant patalpini- mo wisos Lietuwys beproczių. Wieta ant to yra ant plinciaus Rakancizskij, netoli stacijos Wileikos, prie geležinkelio bėganczio nuo Wilniaus į Peterburgą.

Mokestis ant užlaikymo mokslainės.

Wilniaus prekejai jau nuo seniai buwo nutarę parengti mieste specializską prekybos mokslainę ir užlaikyti ją sawo kasztais. Ant dabar atsibuwusio susirinkimo jie nutarė ant to uždėti ant sawęs mokestį pagal sawo turtin-gumą. Todėl, rodosi, kad musų tėwynės sostapilė sulauks prekybos mokslainės, kuri labai czia reikalinga.

Žemdarbystės ir pramonės paroda Wilniuje.

Szj metų, pjūtės mėnesy, atsibuos Wilniuje žemdarbystės ir pramonės paroda, kuriai triobas pradeda jau rengti. Drauge su ta paroda, rengia czia teipogi abrodų parodą. Abrodų paroda Lietuwos teptiorių bus dabar antra: pirma atsibuvo 1897 m.; ant jos atgabeno 250 abrodų. Pardawė gi tikt 22 už 3000 rublių.

Chemizskai-technizska mokslainė.

Maskolizska apszwietimo ministerija atsizaukė į wieszpatystės ronds su reikalawimu uždėti widutę chemizskai-technizską mokslainę mieste Wilniuje. Ministerija pripažino neatbutinę reikalą tokiu mokslainės ir reikalawą užtwirtinimo praszymo ir paskyrimo reikalingų pinigų.

Paslapta spirito warinczia.

Lietuwizskame Minske, Rozauskienės namuose, akczių kontrolerius ir policijos pristowas wiename gywenime užtiko paslapta degtinės warinczią. Rado czia wisokias reikalingas prietaisus ir 7 kwortas jau padirbtos spirito. Dirbėjai, kaip wisur teip ir czia, buwo žydai.

Technizska mokslainė.

Neseniai susitwėrusi Wilniaus Technizska draugystė pakėlė klausymą parengimo mieste pradinės technizskos mokslainės. Draugystė iszrinko specializską komitetą ant apdirbimo projekto mokslainės ir ant sujieszkiojimo reikalingų ant jos parengimo ir užlaikymo pinigų.

Koncertų ir skaitymų salė.

Wilniaus miestas rengia perdirbti wieną jam prigulinczią triobą No 10 teip, kad jame bus koncertų, mokslizskų skaitymų, pasiilksminimų salės, teipogi paszazai, koki yra wisur dideliuose Europos miestuose. Wisų ty dalykų iki szio Wilniuje ne buwo.

Nauja lietuwizska Draugystė Swiecarioj.

Freiburge (Swiecarioje) lietuwiai-studentai wietinio uniwersiteto sutwėrė, 7 d. Gegužės m., szj metų, skaitliu 6 sanarių, Draugystę Lietuwizskos jaunowmenės "Ruta". Mieriai Draugystės yra: wisuomenizskas apiszwietimas, iszitobulinimas lietuwystėje ir sawitarpinis draugų kaipo medegizskas teip ir dwasiszkas szelpimas.

Draugystė "Ruta" mieldžia guodotinių lietuwizskų radakcių prisiuntinėti sawo laikrascziaus nuo No 1 szj metų už dyką, jeigu galime, nes draugystė finansizskai dar wisizskai silpnai stowi; jeigu ne butų galima, tai praszto pranezti, ant kokių iszlygų gali turėti lietuwizskus laikrascziaus. Antraszas "Rutos"—J. Petrusis-Stud. Naturw. Uniwersit. Freiburg (Schweiz). Pirmsėdis: J. Daugirdas, Phil. St. Rasztinjkas: J. Petrusis, Gamt. Stud.

Kaip pasidare pieskiniai tirai.

Kaip pasidare pieskiniai tirai toki, kaip antai užimanti 80000 ketwrtainių geografizskų mylių Sacharos — klausymas tas iki szio nėra galutiniai iszrisztas. Seniaus mokslincziai tikėjo, buk Sacharos tirai, teipogi tuli mažesni, o terp ty ir Amerikoj esanti pieskynai pasidare isz iszkilusio jurių dugno, taigi kad tie pieskynai yra tai iszdžiuwusių jurių dugnas; iszdžiuwus czia jurėms, jų wietoj užgimė pieskiniai tirai, pieską gi sunesė seniaus į jas tekanti wandens. Naujausi tiri-nėjimai ne wisur patwirtina tą nuomong, kadangi pasirodė, kad ne wisur iszkilę jurių dugnas tweria newaisingus tirus; antai ir musų tėwynė Lietuwa užima seniaus buwusių czia jurių wietą, bet ant jos plotų tirų ne daug, daugiaus yra waisingos žemės. Kanadizskas mokslinczius R. Lydecker priesztarauja senai nuomonei, buk pieskiniai tirai yra wandenų padirbti.

Kad pieskiniai tirai esanti ant žemės pawirsziaus ne jurių padirbti, sako Lydecker, parodo jau tas, kad pieska juose nesuklota eilėmis, kaip tai buwa ant jurių dugno, kur pieską wandens sunesza. Jeigu pieska butų teip sukrauta, tai pasikėlus dugnui, wandens butų turėję ją nuplauti ir nuneszti toliaus į jures. Toliaus, kaipo darodymas, kad dideli pieskiniai tirai ne jurių padirbti, parodo ir tas, kad juose ne randa jurių sliękų dēlyų; taigi jie ne galėjo twerti jurių dugno, kadangi tasyk pieskose butų turėjusios likti liekanos jurių gywuolių, taigi ir dēdės jurių sliękų, ko niekur ant jurių dugno netruksta.

Lydecker sako sawo pranezime apie pasidarymą didelių pieskynų ant žemės, kad jie ne jurių padirbti, bet pasidare ant wietos isz sutrupėjusių kietų uolių gulinczių ant pieskinio fundamento: sutrupėjusios uolos atidengę apaczioj pieską ir ją wėjai isznezojo į wisas puses, uždengę jį ir szmotus sutrupėjusių uolių.

Teip wienok galėjo pasidaryti tikt pieskiniai tirai, kaslink kito-kių, kaip antai newaisingų uolių ir druskinų tirų, pasidarymas tokių nesiduoda iszaiszkinti per Lydeckerio teoriją. Jeigu jau uolinis ir akmeninis tiras ir ne galima iszaiszkinti, kad jie pasidare isz pakilusio jurių dugno, tai užtai pasidarymo druskinų tirų, kokių daugiansiai yra ant žemumose Widurnės Ažijos, ne galima kitaip iszaiszkinti kaip wien tuom, kad jie pasidare wietoj isz nykusių buwusių czia jurių.

JUOKAL.

Policijantas, sugriebęs ant wagytyos waiką, gzdina jį sziais žodžiais:

— Palaukk, pamokpsiu asz tawę wogti:
— Labai už tai jums busiu dėkingas,—atsakė mažas wagi-lius,—nes dabar, kada tikt bandžiau wogti, wis mane pagawo.

— Mokintojas į pasiwėlinusį mokintinį.

— Kodėl teip wėlai ateini į mokslainę?

— Tėwas susipeszė su mama, pons mokintojau—atsakė pasiwėlinusis waikas—asz laukiau, idant žinoti kas pergalėjo. Kadangi pergalės ilgai ne buwo, tai todėl ir pasiwėliau.

Prekė pinigų.

Ruskas rublis po..... 53c
Prusizskos markės po..... 24c
Prie kiekwieno pinigų siuntinio reikia pridėti 30c ant paczto kasztų.
Pinigai isziųsti per "Lietuvos" redakciją greiciausiai suwaiksczioja ir niekada negali pražuti nes mes siunčiame per bagocziusias bankas ir kiekwieną siuntiną asekuruojame.

Isz Amerikos.

Perkuno stukos.

Center Parke, Indianoj, laike smarkios audros perkunas trenkė į žemę ties angliu kastynėms, prisigriebė per storą 250 pėdų žemės sluogsoj į kastynių olą ir užgavo du juse dirbančių darbininkų. Laikie siautusių pirmuosiu audrų perkunas tulose Amerikos krasztuose pasirodė bjauresniu net už bedievius: Wisconsin trenkė į keturias katalikizmas bažnyčias, Illinoisu į kelis katalikizmas moterizkus klostorius, į dvi dvasiškas seminarias, nedavė ramiai išlėtiesi nė neseniai pasimirusiam lenkizskam patrijotui, kunigui W. Barzinskui, nes musė net į jo kapp, ant kurio tūli lenkai rengiasi pastatyti mauzolejų ir ant jo surinko jau daugiaus pinigų negu ant paminklo Kosciuszkos, nors ant paskutinio renka jau nuo kelių metų. Jeigu atsitiktų perkunui užgauti taip kapp kokio pasimirusio „bediewio“, kunigai būtų turėję gana medegos pamokslams ant visų metų, bet kad užgavo kapp kunigo, tai reikia tylėti. Chicagos kunigai jau nuo seniai nepasitiki per daug ant perkuno teisingumo: kunigas Krawczunas antai ant „sawo“ klebonijos parengė net 5 perkunargius, užtai ant Dievo namų nėra nė wieno, mat apsaugojimą jų palieka pasciam Diewu, sswuosius gi apsaugojo su daugiaus negu reikia perkunargių.

Ciklonai ir audros.

Pereitame „Lietuvos“ numerį pranešame trumpai apie darbus ciklonų, kurie siautė tulose krasztuose Minnesotos ir Wisconsin, o ypacz mieste Richmond, Wis. neispausktytai daug nelaimių pridribo. Glima sakyti, kad wisas tasai miestas likosi izgriautas. Griuwėsi dar neisizieskoti, bet spėja, kad ciza mažiausiai du szimtai žmonių likosi užmstų, suzeistų gi skaito į 1000. Gywentojai neteko nė pastogės, nė turtų, kadangi sugriuos triobas, griuwėsi paskui užsidegė, todėl sudegė ir žmonių turtai. Aplinkiniuose miestuose renka dahar sukas ant suselpimo nuo ciklono nukentėjusių.

14 d. berzelio, tą paciaj walandų kaip ir New Richmond, užkilo teipogi ciklonas aplinkinėse miesto Omaha, Nebraskaj; bewiek su wisu sugriuwė miestelį Herman, esanti 35 mylios nuo Omahoc. Kadangi griuwėsi dar neisizieskoti, tai tikro užmstų skaitliaus dar nežino, tik skaito tokių mažiausiai apie 25; suzeistų gi yra dwiguai tiek.

Tą paciaj diena, apie 5 wal. po pietų, ciklonai daug blėdies pridribo miestelįj Carterville, Ill., Williamson pawietj. Ciza žmonių rods neūmzszė, bet diktai triobų sugriuwė, o dar daugiaus jų pagadino.

Debesu praplyszimai.

SAN ANTONIO, TEX. Terp Eline ir Brackettville atsitiko baisus debesu praplyszimai, kurie neispausktytai daug blėdies pridribo: užliejo laukus ant daugelio mylių, su wisuom nunesz daugybę farmų. Miestas Brackettville wandens apsemtas, kurio ant uleczyj yra su wirzum 10 pėdų giliai. Upelis Creek Los Moras yra dabar 5 mylias platus. Miestogwyentojai pasislėpė ant augszciaus izskilusio forto, kiti gi gelbėjosi ant stogų, nuo kur paskui juos waltims iszwadojo ant wandens nespemty kalwų. Kiek žmonių prigėrė ant farmų, dar nežinia; mieste iszgriebė 4 prigėrėli kunus.

Gaisrai.

MOUNT PLEASANT, MICH. Užsidegė ciza indijonams parengta mokslainė. Kadangi ant wietos truko gesinimo prietaisai ir wandens, tai ugnies negalima buw suwaldyti: ji iszpradzių platinosi palengwa, bet paskui, kada ciza užgimė isz nežinomos priedasties wiena po kitos smarkios eksplozijos, apėmė umai wisą triobą, kurią ir pawertė į pelenus. Blėdj padarytą skaito ant \$50000.

PHILADELPHIA, PA. Sudegė ciza dirbtuwės Keystone Paper Co. Blėdj ugnies padarytą skaito ant \$100,000.

Nelaimė aut geležinkelio.

WINNEMUCA, NEBR. Netoli Iron Point, 24 mylios nuo Winnemucca, susisusio du taworiniai trukiai Central Pacific geležinkelio ir tai teip smarkiai, kad 15 taworais prikrauty wagonų; teipogi lokomotywas abiejų trukių, susidaužė į szmotelins. Wiename wagone buwo sukrautas dinamitas, bet ant laimės jis ne explodawo. Wienas isz geležinkelio tarnų tapo mirtinai apklutas.

Explozija kastynese.

HALIFAX, N. S. Netoli Caledonia angliu kastynių, kastynėje Dominion Coal Co. angliškioj waldyboj Naujaj Szkotijaj, sziaurinėj Amerikoj, atsitiko baisi dujų eksplozija. Laikie tos eksplozijos kastynių olose dirbo 40 darbininkų ir kaip spėja, wisi tie darbinikai likosi užmstų. Iki szio isztraukė 12 baisesi sufraskytų darbininkų kunų, bet olose yra jų dar daugiaus.

Užmazse kuniga prie altoriaus.

Mieste Fountain, Demey Countyje, laikie diemwaldystos, kurią laikie kunigas Baldwin, užkilo baisi audra, perkuno griusimai uždegė giesmės, ant syk pasirodė žaibas bažnyčioj. Susirinkę persigando, bet neužligio atgawo drasp. Tysyk tik: pamaie, kad kunigo prie altoriaus nėra: galėję jis, nusiries nuo gradusų žemai, perkuno užmstus.

Explozija parako dirbtuwėj.

SAN RAFAEL, CAL. Iszlėkė ciza į padanges rando parengta ant kariuonos reikalų beduminio parako dirbtuwės. Keturi darbinikai prie to likosi užmstų ir trys sunkiai ir pawojingai apkulti. 6 triobos, kurios nuo eksplozijos sugriuwu, užsidegė ir su wisu sudegė.

Laiwas perkuno sudegintas.

PENSACOLA, FLA. 17 d. berzelio siautė ciza smarki audra, laike kurios trenkė perkunas į portę stowintj norwegizkų laiwa „Chipman“, kuris nuo to užsidegė ir su wisais jame esanziais taworais sudegė.

Isz darbo lauko.

HOMESTEAD, PA. Shiffer Bridge Co. rengia ciza naują dirbtuwę.

LEWISTON, ILL. Neužligio bus parengtos ciza naujos angliu kastynės.

HARRISBURG, PA. Pudleriams Central Iron & Steel Co. pakėlė uždarbį nuo & 3 ant \$3.50.

FAIRPORT, OH. Fairport Elevator Warehouse Co. 400 darbininkų pakėlė sztraiką.

LEBANON, PA. Penna Bolt & Nut Co. pakėlė pudlerių užmokesnį, iki \$3.50 nuo tonos.

NEW BRIGHTON, PA. Konkduktoriams ir motormanams uleczyj kary pakėlė užmokesnį ant 20%.

MC KEESPORT, PA. National Tube Works pakėlė sawo dirbtuwų pudlerių uždarbį nuo \$4 ant \$4.25 nuo tonos.

EHRENFELD, PA. Scott & Sons Coal Mining Co. pakėlė sawo darbininkų uždarbį ant 5c. nuo tonos.

DIVERNON, ILL. Madison Coal Co. rengia ciza naują kastynių olą, kurioje isziskas po 2000 tonų angliu kas diena.

SEATTLE, WASH. Kaskadinuose kalnuose netoli szito miesto rado naujus angliu sluogsius, ant kurių rengia dabar kastynes.

NEW YORK. Ant darbininkų reikalawimo, dirbtuwėse Benjamin Atha ir Illingworth Steel Co. Newarko ir Harrisono pakėlė uždarbį ant 10%.

CLEVELAND, OH. Czianykščizai garinių dudy klowejai pakėlė sztraiką. Jie reikalauja 8 darbo walandų ant dienos ir 3 dol. užmokesnio.

PITTSBURG, PA. Czianykščizams murinkams dirbanties ciza prie triobų statymo pakėlė užmokesnį iki 40c. už darbo walandą.

RED LODGE, MONT. Angliu kastynės dirba ciza gerai, darbinikai dirba pilną laiką, bet szwiečiai atkakusiam sunku gauti darbą. Wisi czianykščizai darbinikai turi prigulėti į unių, neprigulinczių wisai prie darbo neprima. Szlekys.

ALLEGHENY, PA. Ant Ohio upės ies Sawickley ir Coreopolis statys naują geležinį tiltą; prie darbo patilps ne mažai darbininkų.

TORONTO, OH. Sztraikas czianykščizų dudy dirbtuwų darbininkų pasibaigė, kompanija sutiko mokėti darbininkas po 14c. už darbo walandą.

NYOK, N. Y. Didesnė dalis darbininkų Rokland Lake Tropic Rock Co. skmeuų skaldinyčių pakėlė sztraiką reikalaudami didesnio už darbą užmokesnio.

COAL GATE, IND. TER. Wismame szitate distrikte traukiasi dar wis kalnakasy sztraikai, bet yra wiltis, kad jie laimės pakeltą sztraiką.

CLINTON, IND. Czianykščizios kastynės dirbs per wisą wasarp. Shirkes & Keller Coal Co. rengia dvi naujas kastynių olas.

HOMESTEAD, PA. Monhal kastynėse, kurios buwo uždarytos ant dwiejų sznawiczių, pradėjo wėl dirbti. Patilpo prie darbo 200 darbininkų.

ALLEGHENY, PA. Trijose plieno liejnyčiose American Steel Hoop Co. Etnoj, PA. pradėsi dirbti su dwiem darbininkų atmainom.

CLEVELAND, OH. Darbai eina ciza gerai, angliu kastynės Pocahontas Coal Co. reikalauja iszwintų kalnakasy, kurių ant wietos ne gali gauti tiek, kiek reikia.

DES MOINES, IA. Susitwėrė ciza kompanija, kuri rengia naujas angliu kastynes netoli Sac City, IA. Ant to pasisamdė 1500 akry žemės su angliu sluogsenais.

MINGO JUNCTION, OH. Darbai eina ciza gerai, dirba kiek-wien diens. Darbo yra gana. Liepws mėnesj prasidės darbai naujoje plieno dirbtuwėj, kurią baigia jau statyti.

AMARA, MICH. Hemlock River Mining Co. ir Iron Co. reikalauja darbininkų: mainierij ir kitokių darbininkų. Užmokesnis mainierij 2 dol., pagelbininkų \$1.50, trammerij \$1.75.

SPRINGFIELD, ILL. Angliu kastynės Chicago Alton distrikto likosi uždarytos, kadangi darbinikai paliowė dirbė todėl, kad kastynių sawininkai bandė numazinti uždarbį ant 5c. nuo tonos.

PITTSBURG, PA. Plieno ir geležies dirbtuwų sawininkai sustaikė su darbininkais: darbdaviai pažadėjo 25,000 darbininkų uždarbį nuo liepos mėnesio uždarbį. Darbininkams liejnyčių pakelia uždarbį ant 11c, dienos gi darbininkams ant 15c.

MOUNT VERNON, ILL. Sztraikas kalnakasy „Mount Vernon Coal Co.“ kastynių pasibaigė. Kompanija sutiko priimti atgal wisus prigulinczius prie unių darbininkus ir pakelti už darbą užmokesnį. Darbinikai isz sawo pusės pakada dirbti iki Kowo mėnesiui ateinanczių metų ant dabar padarytų islygų, jeigu gi norėtų sztraikuoti, priwalo tulų laiką pirm to duoti kompanijai žinių.

MILWAUKEE, WIS. Czianykščizai alaus leidėjai sustaikė su darbininkais, su kuriais padarė kontraktus ant ateinanczių 3 metų. Alaus leidėjai, teip kaip darbinikai reikalawo, sutiko ant 9 darbo walandų ant dienos, teipogi, idant sumažėjus darbams, darbinikai apsimanymadi dirbtų pamėdėli, o ne teip kaip dabar buwo, kada darbdaviai ant wiso laiko praszalindawo nereikalinczius darbininkus.

DENVER, COL. Jeigu nepasiekis į trumpą laiką sustaikyti darbininkams czianykščizų ir aplinkinių tapinczių, tai apie 30 tukstanczių žmonių atsiras be darbo. Dirbtuwės: Omaha, Grant ir Globe Denvere, Bimetallio ir Arkansas Valley Leadville, Ester ir Colorado Puebloj yra uždarytos. Dirbtuwės Argo Denvere ir Guggenheimo Puebloj sutiko ant 8 darbo walandų, ko darbinikai reikalawo, tai juse darbai nesiliowė. Kastynės Commodore, Amethy Bachelor, Bachelor No. 2 ir Lart Chanse likosi uždarytos; kitose dirbtuwėse ir kastynėse kyla teipogi sztraikai.

ISZ

Lietuwiszku dirwu.

Kodėl mūsų wadowų pamokinimai teip mažus iszduoda waisius?

Mūsų laikraszczuose tankiai galima patikti rugojumus, kad lietuwiai ne mėgsta skaityti, kad swetintautiszki laikraszczai turi deszimtis arba ir szimtus tukstanczių abonentų, musizskų

gi ne daug yra galinczių pasigirti tukstancziiais skaitytojy. Tas teisybė, ir tai negerali, kad mūsų broliai nesisukina prie skaitymo; bet isz kitos pusės ir tame isz dalies ne bus be kaltės ir mūsų laikraszczai. Asz ne kartą girdeju rugojimus mūsų laikraszczų abonentų, kurie persikėlę į kitą wietą, turi po kelis kartus reikalauti permainymo adresų; kaip kitam nusibosta raszfojumas be pasekmės ir tokiai paskui ne nori daug aus laikraszczų užsirasztyti.

Pažirėkime dabar į paczius mūsų laikraszczius. Wieni iszgiria wien sawę, o niekina kitus, nors mes negalime užtėmyti, kad tie besigiranti butų geresni už auos iszoleikintus, o tankiausiai paskutinių nepažindami, o kad besigiriantis neužganėdina daugumo, ne norime iszsisazyti nė jokio, nors jeigu mūsų laikraszcziai apsisaugotų nuo pawydejiomo, saugotusi atkalbinėjimo, tai mūsų žmonės atrastų wisgi tinkantį jo supratimui laikraszzi. Ir pats mūsų laikraszcziai ne wisi tarnauja mūsų tautai, bet wisokiems paszaliniams diemams: wieni kariauja su bediewiais, bediewyste ir jos platintojais, bet ne pamokina, kas yra ta bediewyste, kas tie jos platintojai, wieton iszskoti tikrų bediewių, kowoją su prieszais parapijos kasų po niekuom neaprubėdintų kunigų globa ir tokio parapijų surėdymo prieszus stengiasis bediewiais apszaukti. Kiti traukia lietuwius prie lenkystės, nors seniai jau laikas mums nuo „jos“ atsikratyti ir rupintis apie pakelią lietuwystės, apie ką wėl tuli mūsų wadowai mažai rupinasi.

Biznieriai rugoja, kad lietuwiai neina pas juos wisą pirkti, o perka pas swetintauczius. Bet ką jie padarė ant patrakumo lietuwų prie sawės? Kiekwienas eina su pirkiniais ten, kur randa atsakantį taworą jeigu ne už pigesnę, tai už tokią jau prekę kaip ir kitur ir reikalauja, kad nupirkti taworai butų tokio jau gerumo kaip kitur už tą paciaj prekę. Mūsų salionikai, kurių turime daugiaus negu reikia, negali rugoti ant lietuwų, juos mūsų broliai remia labiaus negu priderėtų. Kitokių biznierij turime teip mažai ir daugumas jų mažai apie sawo wedamą biznį iszmano, tame tai ir guli mūsų biznį nepasiekiamas. Neutlenka juk, kad biznierius pirktų kitur kokį nors taworą ir jį paskui su uždabriu sawiemsiems parduotu, bet ant to reikia dar ir ko kito, ko mažai patinkame pas mūsų biznierius.

Bažnycios mūsų stowi twirciausiai materijalizskai; sulyginant su mūsų turtingumu, materijalizskai stowi geriaus negu pas kitalauczius, bet ir jos argi gali lygintiesi su kitalauczių? Pas mūsų bažnycioj ne iszgirsi nė tokių pamokų kaip pas kitalauczius, bet greicziaus koliojimus, niekinimus parapijowų; tuli mūsų wadowai ne gero mus per pamokslus mokina, bet pratina prie waidų, nesutikimų, prie nesikentimo. Argi tas gali pakelti dielowitumą? Kokį sėklą sėja, tokį ir waisių renka mūsų dwasiszki wadowai: bediewystė platinasi ir įtekėd dwasiszku wadowų puola.

Ciza jau ne bediewių walmaminių kaltė, bet paczių dwasiszku wadowų, kurių klaidos bediewiams wien darbą lengwina, Ant galo juk ir tuos bediewius ne kas kitas pagimdė, kaip pats tuli netikė dwasiszki wadowai! Wisų dwasiszku wadowų mes ne kaltiname, bet tokios ateitinkuose už wieng arba du netikusiai besielganczius reikia atsakyti ir geriaus, kurių įtekėd terp žmonių puola tikt dėl kelių netikusiai besielganczių.

Dwasiszki mūsų wadowai apkaltina mus, kad mes skaitome swetiszkus rasztus ir kad per tai palaikome ir platiname bediewystę, žudome sawo tėwų tikėjimą ir nustofame malonės Pono Diewo. Skaitydami rasztus swetiszkos įtalpos, mes ten niekė bediewisko ne randame arba tokio, kas lieptų sekti bediewių pėdomis; bet rasztai parasyti pirmų mūsų apszaltų kaip su pirsztu duria į aki, rodydami ant bediewio. Apaszaltai sawo rasztuose apskelbė Judoszių kaip pirmūnų bediewių, nes jis, sako, Diewį pardawė ir Christus, numirę, wisus iszwėdė isz pragaro, tikt wienas Judoszius pasiliko; tai jis iszlikro ir buwo pirmūniniu prakeiktuoj.

Toliaus tuli mūsų dwasiszki wadowai apkaltina mus, kad mes jų ne godojame, nenorime eiti į bažnycioj ir neklausome jų pamokinimų. Christui pasimirus gerųjų apaszaltų jų mokintiniai klausė, pildė jų prisakytus ir tie gerieji apaszaltai buwo pagodoti; bet kas galėjo godoti ant sawos szakos užbaigūgywenimą Judoszių, nors jis ir buwo wien isz apaszaltų? Skaitydami Christaus gywenimą randame, kad Christus, sulaukęs 30 metų sawo amžiaus, iszsirinko komitetą isz dwilykos sanarių arba apaszaltų, wienas isz apaszaltų po wardu Iskariot arba tiesiog wadinamas Judoszius, nors buwo apaszaltu, bet, atsitikus progai, jis Christų pardawė, per sawo godulystę gawo iszskwerbti į apaszaltizsko komitetą to kasierius. Jis pinigų surinktus nuo žmonių neszojo prie sawės ir ant apaszaltizskų reikalų iszduodawo isz sawo kasos. Ant abrozėlio Paskutinės Wakarienės aiskiai galima prisizwežėti ant pirmūninio godulingo bediewio: su raudonais plaukais, su nerwiszku weidu, drucziai sugniauzę pinigų masznoje! Argi tas abrozėlis mums neduria į akis kaip su pirsztu nurodydamas ant szgidiehinų dwasiszku wadowų bediewystės, pasekėj Judosziaus, tikrų bediewystės platintojų? Tai priezstas kodėl žmonės ne nori godoti wisų dwasiszku wadowų, godoja tikt geruosius. Ar mažai yra szgidiehinų dwasiszku wadowų, kurie įstojo į apaszaltizską stową ne ant pamokinimo žmonių, ne ant tarnawimo bažnyčiai, ne ant mokiniuo žodžių Diewo, bet ant rinkimo sau lobio? Argi nėra tokių, kurie atsitikus progai, jei tikt gali, bažnycioj parduoda arba gramzdina į skolas, stengiasi pastoti neaprubėdintais, niekuo neapribuotais waldytojais parapijos kasos ir bažnycios turtų? Toliaus raszte Swetentame randame, kad Szwenta Marija Magdalena, atneszusi brangią mostį, iszliejo ant kojų mūsų Iszganjtojus. Geri apaszaltai, tą pamatę, džiaugėsi isz to, bet Judoszius pradėjo plusti sakdamas: kamgi reikia tokią brangią mostį ant niekų numesti, geriaus reikėjo parduoti už didelius pinigus ir juos iszdelinti tarp warguolių. Jam nerupėjo warguoliai, bet tikt jo kasa: jis troško tuos pinigus į sawo kasą padėti, nes jo tada niekas nepriziūrėjo, kaip jis norėjo, teip elgėsi su apaszaltizska kasa. Teip daro ir tuli mūsų dwasiszki wadowai: jeigu iszgirta pinigų renkant ant kokio nors tautiszko reikalo, tai pradeda plusti tirdami: kamgi reikia mesti pinigų ant niekų, geriaus welyk sudėkite ant bažnycios! Bet jiems nereikia bažnycios, jie bažnycias parduoda, jeigu tik gali; jiems rupi tikt pinigai, kuriuos nori paimti į sawo bažnytinę kasą, o paskui, kadangi kasa nepriziūroma, elgiasi, kaip jie nori. Argi tokius dwasiszskus wadowus gali kas godoti? Geras wadowus mes turime godoti, klausome ir pildome jų pamokinimus, bet kas galėtų godoti godulinczius pasekėj Judosziaus, kasgi galėtų godoti sawo skriaudikus ir bediewystės platintojus? Gal godot tokius wien toki jau Judosziai dalijawūnti tokiose klastose. Mes turime nuo tokių gintis su lazdomis, ir ne prisileisti isz tolo kaip sawo bjauriausius prieszus. Teisybė, ne wisi mūsų dwasiszki wadowai teip elgiasi, bet užtenka dwiejų, trijų tokių Judoszių ant pažeminimo szimto gerųjų.

Mes trumpai ir aiskiai iszrodėme, kad mus neteisingai apkaltina mūsų szwadininiai wadowai. Mūsų wadowai per sawo klaidingumą ir pawyduką wienas kitam stabdo mūsų apszwietimą ir pakeliama „mūsų brolių warguolių. Žiurdėdami į tulų mūsų szgidiehinų wadowų darbų, sulyginant juos su kitalauczių wadowų darbais, pamatysime, kad toli, toli klaidžiuoja pasilikę nuo kitų klaidžiuoja.

Lauksime, gal mūsų wadowai, pamatę sawo klaidas, pradės walszczioti kitokiais keliais; o jeigu katras bylinės ir toliaus saw wienas po jo paties sudrumstą wardenį, tam kitu kartu suduosime aiskiaus ir tiesiog; faktiszky dokumentų turime pilną krepziliuką.

BANGORO LIETUWIAI.

Isz Warehouse Point, Conn.

Nr. „Lietuvos“ patilpo straipsnelis p. a. „Dwiračio auka“, kuriame aprasyta, buk a. a. Motiejus Kasziuba, girtas budamas, wadiawo ant bicyklio, sulaužė bicyklį, nusieuko sprandą ir į porą minutų numirė.

Apraszymas tasai neteisingas. A. a. Kasziuba buwo doras wyras, iki paskutinei walandai sawo gywasties buwo lietuwiszku laikraszczų skaitytojumi, turėjo parsztraukę daugybę wisokių lietuwiszku knygų, laiką praleisdawo ne ant girtuokliawimų, bet ant apszwito. Asz pažinojau a. a. Motiejų lygiai Lietuwioj, kaip ir ciza ir gali pasakyti, kad niekada ne macziau jį ne tikt pasigėrusi, bet su kiek nors drumsta galwa, arba geriantį swaiginanczius gėrymus. Buwo jis swarbus wyras, swėrė 208 swarus ir ant dwiračio ne mokėjo gerai waziuoti; waziuojant nuo kalno, pasuko į wandens iszgrauztą duobę, dwiratis krestelėjo ir nulūžo szakės ir žmogus puolė ant žemės. Ką jis pasidarė, nežinia; daktarai ne galėjo pagelbėti — į dvi dienis (ne į porą minutų) pasimirė.

Wielionis mylėjo Diewį ir artymą, o girtuokliu ne buwo. Palaidojo jį gražiai su misziomis, palydėjo ant kapinių broliai lietuwiai. A. a. Motiejus Kasziuba buwo 26 m. amžiaus, paėjo isz Suwalkų gub., Marijampolės paw. Chlebskių gminos, Gimienų kaimo. Paliko Lietuwioj tėwus, du broliu ir dvi seseri; wieną broli, dėdę ir tėtą Amerikoj.

A. Augsztakalnis

Isz Utica, N. Y.

4 d. Birzelio, ant kun. Miluko paraginimo suszaukėme susirinkimą, ant kurio nutarėme uždėti lietuwiszka knygyną wardo „Kun. Burbos“. Nutarėme ant prididos par. ikwiesi sziaus lietuwizkus laikraszczius: „Lietuwė“, „Vienybė“, „Saulė“, „Linksmą Walandą“, „Tėwynės Sargą“ ir „Garą“. Mūsų mieriu yra platinti lietuwizkus rasztus, pratinti brolius prie skaitymo ir apszwietimo, mokyti nemokanczius skaityti. Kun. Milukas pawakawo mūsų naujai uždėtam knygynui knygų už 6 dol.— už ką iszstariame szirdingą aczių. Atsiszaukiame ir į kitus geradėjus pasistikėdami, kad ir kiti mūsų szelpės; teipogi atsiliepiame į wisas lietuwizkas iszleistus praszydami jų pawaukutu mūsų knygynui sawo iszleidimus. Uždedam mes jį ne ant pasigyrimo, welyk sudėkite ant bažnycios, bet ant wisų lietuwų labo, todėl tikimės sulaukti aukų nuo wisų, kuriems rupi mūsų tautos pasikėlimas. Siuucziant aukas ar tai knygomis, ar teip kuom, reikia padėti antasza: Jos. Greichus, 16 Canal St., Utica, N.Y.

Kun. Burbos knygynas.

Isz Fraser, Iowa.

Terp Czianykščizų lietuwų ne buwo wienybės nė susirszimo, darbo 10 walandų ant dienos, ir kaip kas norėjo, teip darė. 8 diensz szio mėnesio wisi baltwėdžiai darbinikai prisiraszė prie unių ir nutarė reikalauti padidinimo už darbą užmokesnio ir 8 darbo walandų ant dienos. Kompanija, dazinojusi apie sušwierimą unių, praszalino nuo darbo tuos, kurie pirmiausiai prisiraszė. Kiti darbinikai, užstodami už pawarytus nuo darbo, pakėlė sztraiką. Yra ciza teipogi 112 negrų, isz jų tikt keli pristojo prie unių, kiti gi dirba kaip so.bsai. Gal ciza terp sztraikierij ir negrų scabų užgimti kruwinos musztynės. Todėl tegul dabar nieks isz lietuwų ne kelisauja ciza darbo jėzką. Lietuwij yra ciza tikt wiena apszwiedusių szeimyna ir 6 pawienios upatos. Užstojus wienok sztraikams ir tie rengiasi kraustyties isz ciza kitur, kur nėra sztraikų, geresnio darbo jėzkoti.

M. Antaninas.

Lietuwys wyskupas Kanadoj.

Laikraszcziai praneša, buk po pietūs už sawo delegatą į Kanadą atsiuoczia dabartinį wyskupą Indijose, lietuwį isz Weliuonos, wyskupą Zalewski. Gaila, kad ne į Suwienytas Walsztjas. Ciza ant padarymo szioikos tokios twarkos lietuwiszkos ir lenkizskose parapijose reikalingenis butų toks bažnyčių wirszinczių, su kuriom parapijonai galėtų susikalbėti sawo prigimto kalboj ir iszaiszkinti wisus negerumus, ko aizriski wyskupai nežino ir ne supranta: jie priwersti remtiesi wien ant kunigų praneszimų, kaip Maskolijos caras, kuriai žino wien tą, ką jam urėdnikai praneša.

Isz East St. Louis, Ill.

Kadangi kitur Amerikoj gywenanti lietuwiai deda aukas ant reikalų iszstatymo lietuwizkos literaturos ant wisoswietinės parodos Paryziuje 1900 m., ir ant paszelpos Lietuwos kankintinių isztremtų maskolizskų waldžių wien už kėlimą lietuwystės tėwynėje — tai ir mes, keli lietuwiai isz East St. Louis, Ill. sutarėm kiek pawaukauti.

ANT PARYŽIAUS PARODOS

pawaukawo:

Kazimieras Rauba, 25c.
Jonas Razakas (antru kartą) 15c.
Jonas Spurris (Latwys) 25c.
Juozapas Keseriauskis 15c.
Juozapas M. Sarocka 10c.
Wiso 0.90c.

ANT KANKINTINIŲ

pawaukawo:

Waclawas Stonis, 10c.
Karolis Preiksztatis 10c.
Mike Galunaitis 10c.
Adomas Endriejaitis 5c.
Mikalojus Mikalojunas 2c.
Simas Alysas, 30c.
Wiso 0.40c.

Ant abiejų reikalų isz wiso \$1.30c.

Galėtų ir kiti lietuwiai isz mūsų kraszo ant tą teip swarbių tautiszku reikalų, nors kiek pawaukauti, bet daugelis mūsų lietuwų yra toki puswangiai, kurie apie sawo tėwynės reikalus ne nori rupintiesi.

Kaz. Rauba,
J. Razakas.

„Garsai“.

(Atsiliko).

Priežodis sako: kas tyli, tą wisi myli; kartais wienok iszpuola, kad ant iszairzkiniuo teisybės neteisingai užgautas ne gali nutylėti, bet turi atsiliepti.

Sztai Nr. 23 užsiupolė ant mažes „Garsas“, apkaltindamas, buk asz už wisą, kas tikt negero kur atsitiko, kaltinu kunigus; „Garsui“ gi, kuriam, kaip eskosi, seniai iszgarawo kastynių oras isz smegenų, tas rėdosi wisai kitaip, pawubus ant swieko oro ir iszwiesioje. „Garsas“ sako, kad „kunigai tweria Blaiwystės Draugystes, o „Kardas“, paskui „Nauja Draugija“ ką nuweikė? Jie draudė žmonis nuo raszymosi prie kunigų tweriamų draugyszczų, o dabar jie pats isznyko“.

Toliaus sako, kad kunigai pakėlė „Susiwenyijimą“. Tas wisas reikalawia pauszinkimo. Asz wisų kunigų niekada nepeikiu ir ne niekinu, peikiu wien tuos, kurie ant nupeikimo užsiupelno sawo darbais, apie kuriuos ne walia mylincziams teisybę tylėti. Toliaus mokiname „Garso“ parodyti, kokiame „Kardo“ arba „Naujos Draugijos“ numeryje buwo tie uždardimai raszyties prie „Blaiwystės Draugyszczų“? Norėcziaus teipogi žinoti, kokiū būdu ir kaip kunigai „S siwenyijimą“ pakėlė? Ar padalydami lietuwius į dvi terp sawęs nesutinkanczius partijas ne dėl tautybės, bet dėl tikėjimiszku dalykų? Ant galo turiu ciza pridurti, kad skaitydamas „Garą“, patikau jame teipogi nupeikimus tulų negerali besielganczių kunigų. Taigi mat ir manę mokinantis „Garsas“, turbūt, kaip kada prisilaiko tos pazios kaip ir asz nuomonės: peikia ir jis negerali besielganczius kunigus. Gal but, kad tiesiog pelkimo pikto kunigo turi tikt jis, o kitiems tą patį daryti yra uždrausta „po smertelnu grieku“, kaip sako tuli lietuwiszki kunigai prisilaikanti ypatiszkos lietuwizkos kalbos? Melszočiau „Garso“ tą man geriaus iszaiszkinti.

Kaslink gi užklausimo, ką kunigas priwalio daryti — atsakau, kad tą gal gerai žinoti „Garso“ redakcija ir be mano atsakymo: tegul mokina žmonis krikščioniszkos doros, meilės broliškios, tegul ragina visus prie darbo ant visuomenės labo, prie vienybės. To visko, ypač gi krikščioniszkos doros ne darbuose ne pasielgimuose daugelio kunigų ne matyti; ypač gi apie brolišką meilę ir vienybę mažai turime Amerikoj kunigų, kurie prie jos kalbintų, daugiaus patinkame pjudyti, platintoj neesitinkim, ir ardytoj vienybės. Argi toki kunigai ne užsielpo ant nupeikimo? Tegul ant to atsako „Garso“ redakcija. Biznieriūs.

Isz wisur.

|| Mieste Rybinske, Jaroslavo gub., Widurinėj Maskolijoje, užsidedę darbininkų apgyventi namai; ugnioje pražūvo 11 darbininkų.

|| Netoli miesto Czornyjjar, ant Wolgos, rytinėj Maskolijoje, paskendo pasiažierinis garlavius „Niagara“, o su juom prigirė 120 pasiažierių ir garlaviu tarnų.

|| Ant upės Odero, priesais kaimą Zuelchow, netoli Sztetino, Prusuose, susimusė du pasiažieriniai garlavius: „Bluecher“ ir „Poelitz“. Pirmutinis garlavius paskendo, o su juom prigirė 30 žmonių.

|| Po karsų dienų Wakarinėj Europoj užstojo šalčiai. Londone moterys ir vyrai waiksčioja su skrandoms kaip žiemos laike. Wokietijoj, Sudetų kalnuose diktai pasnigo, kalnų viršūnės dar ir dabar sniego uždenčtos.

|| Chinuose, mieste Amoy, isz naujo smarkiai pradėjo siausti azijatiszkas maras, kurisai buvo ciza jau isznykęs; dabar siauczia jis dar smarkiaus negu pirma. Iki szio buwo ciza jau keli tukstantieji apsirgimų, isz apsirgusių didesnė pusė pasimirė.

|| Swedijos sostapiėj, Sztokholme, prasidėjo terptautiszkas moksliszkas Hydrografiszkas ir Geolgiszkas kongresas. Ant kongreso bus apkalbėtas užmanymas parengti nuolatinę terptautiszką komisiją ant moksliszkų tirinėjimų Sziaurinių jurių ir Atlantiszkos oceano.

|| Ant Sziaurinių jurių, priesais Friedrichshaven, netoli Bremeno, susimusė wokiszkas garlavius „Artushof“ su angliszką „Mauritius“ ir tai teip smarkiai, kad pirmutinis į trumpą laiką paskendo su visais ant jo buvusiais taworais. Pražūvo prie to ir 10 jurių wokiszkos garlavius.

|| Pietinėj Austrifoj, iszilgai Kroatijos ir Bosnijos parubėžiu siautė baltos audros su ledais, kurie neiszpaskaitai didelius laukų plotus isznaikino. Miestelij Valisello smarki wėtra nunesė triobų stogus, medžius isz skakų iszworė. Ledai buwo teip dideli, kad daug naminių gywulių ir žmonių užmūšė: wien kaime Klubusa 17 žmonių likosi užmūšty.

|| Mieste Gratz, dantų gydytojas Hugo Hoffer pawogė moteriszkę wieno turtingo prekėjo ir pareikalawo nuo wyro 10000 guldenų, kitaip gi pagazdino, kad jai i skiepps azijatiszko maro bakterijas. Wyras to nenusigando, bet apskundė pacios wagilių i policiją, kuri Hofferą jau suareztawo ir pasodino į kalinį. Ciza galės dabar sienoms skiepyti maro bakterijas.

|| Pagal surinktas maskolių konsulių žinias, pereitą metų Hamburgą ir Bremeną iszkeliawo i užmaris maskoliszkų iszeiwų isz wiso 30809 (užperitą metų tikt 18107). Per paskutinius penkerius metus, nuo 1893 iki 1898 m. per Bremeną ir Hamburgą iszkeliawo i užmaris isz wiso 171390 maskoliszkų iszeiwų, isz kurio tai skaitliaus iszpuolė:

ant Hamburgo 79448, Bremeno gi 91942. Daugumas iszeiwų keliawo i Suwienytas Wiespatybes Sziaurinės Amerikos; daugumas gi buwo lenkų, paskui lietuwų ir ant galo žydų; finlandieciai tikt szimet pradėjo smarkiai kraustyties isz maskolių spaudžiamos jų tėwynės.

|| Prusų waldžios wėl pradėjo waikyti isz Szlezwigo apsigywenusius ciza daniecius. Trys dwardponiai danieciai Prusų waldiniais likosi iszrinkti i prezidentus esanczių Szlezwigie daniszkų draugyszei; kadangi jų waldžios igriebti neisstengė, tai iszwijo ant syk visus paz juos tarnaujanczius daniszkus waldinčius. Mat Prusų waldžios mažai kuom skiriasi nuo maskoliszkų.

|| Angliszkas laikrasztis „Daily Mail“ pranesza, buk begabenant isz Egipto i Mekką wieną isz didžiausių mahometonų szwenteinbę, Mahometo diwoną, tarp Mekkos ir Medinos ant karawanos užpuolė Widurinės Arabijos beduinai. Užgimusiame muszysze keturi kareiviai ir trys ciwiliškai likosi užmūšti, kiti gi pabėgo. Beduinams pateko szwentas diwonas, už kurį dabar jie reikalauja didelių pinigų.

|| Widurinėj Azifoj, Bucharos waldžios, ant maskoliszko Turkostano jeneral-gubernatoriaus reikalawimo, suareztawo garsausią ne tikt Azifoj, bet gal ant wiso swieto plėsziką ir žmogžudį Eskuwatą, kurisai, su pulku sawo draugų, ant Afganistano rubėžių plėszė i Indijas, arba i Tibetą keliawanczius karawanas. Eskuwatą sawo ranka užmūšė kelis szimtus žmonių. Minėtas plėszikas dabar Bucharos mieste tapo pakartas.

|| Angliszkose ir wokiszkose Rytinės Afrikos waldybose, dėl stokos lytaus saulės iszdegino pievas ir dirwas, gywulių bandos iszgaiszo ir gywentojus pasiekė baisus hadas. Szimtai moterų, waidų ir wyriszių mirszta isz bado; nē waldžios, nē baltieji kolonistai neisstengia suszelpti mirsztanczius nuo bado negrus, kadangi privedimas isz kitur walgio produktų i bado apimtus krasztus neiszpaskaitai sunkus: reikia juos ant szimtų mylių gabenti ant peczių.

|| Esantis ant Simbirsko-Kazaniaus geležinkelio linijos kaimas Sjuksum su wisu iszdegė; prie to pražūwo nemažai naminių gywulių. Ugnis užgimė isz iszkėkusios isz lokomotywas kibirkztes. Tas teip įpykino kaimo gywentojus, kad jie su akmenimis pradėjo mėtyti i bėganczius trukius. Ant apsaugomų trukių ir kelio linijos nuo įnirsusių gywentojų, sawojų jau dabar ginkluoti žandarai, kuriems priskyta szaudyti i žonius, jeigu tie artintasi prie bėganczių trukių.

|| Prancuziszkose waldybose Nauja Koledonija, Oceanoj, sziaurinėj dalyj salos Naujos Koledonijos surado neiszpaskaitai turtingus aukso plotus. Isz tonos žemės widutiszkai surenkta 20—25 kiliogramų gryno aukso. Teip daug iszduodanczių aukso kastynių dabar niekur nėra. Ta salos dalis, kur yra tie nauji aukso plotai, apgywenta nuozmių cizabuwų. Susirinkus aukso kasejimas, žinoma, cizabuwų gywenimas persikeis, jie isznyks teip, kaip isznyko ir kituose krasztuose susidurę su demoralizuojancziais juos ciwiliizuotais europieciais.

|| Szwedijos karalius priėmė mokslinczius suwaziawusius dabar i Sztokholmą ant terptautiszko Hydrografiszko kongreso ir parodė jiems suplyszusį rasztą iszgriebtą žwejų Islandijos pakrantėse nuo garsaus mokslincziaus Andree, kurisai du metai atgal iszlėkė ant orlaiwo prie sziaurinio žemės poliaus ir ne tikt iki szio ne sugrįžo, bet ir nē jokio jo pėdsako ne surado. Garso sziaurinių krasztų tirinėtojas Nansen, kurisai tą rasztą tirinėjo, tiki, kad Andreej pasisekė su orlaiwu prisigriebti sziaurinių

Grenlandijos krantų. Jeigu isz tikro jis ciza prisigriebė, tai nėra abejonės, kad ras jį i tuos krasztus iszpaukusį Nathorsto expediciją.

|| Miestą Lawrence, Anglijoj, užpuolė žiurkės, kurios ciza teip wiską pradėjo naikinti, kad gywentojai nežinojo nē ką daryti: parsigabeno kates, bet žiurkės jas iszspjowė. Neliko žiurkių užpultam miestui nieko daugiaus, kaip kreipties i Pasteuro institutą Puryžijoe (turintį wiskųjų ligų bakterijas) prazyti pagelbos ant isznaikinimo žiurkių. Po metų atgal pietinėj Grekifoj teip jau buwo daug žiurkių prisiweigę, bet Greifswaldo profesorius Loeffler iskiepyjo kelionis pagautoms wodingų žiurkėms, o ne wodingų žmonių bakterijų: iskiepytosios ne tikt pacios pastipo, bet iszplatino ligą tarp sweikų ir tai teip, kad i trumpą laiką žiurkės isznyko. Tą patį dabar rengiasi padaryti Lawrence Paryžiaus Pasteuro institutas.

|| Užėmę po sawo waldžia Hawai salas, amerikoni užsimanė atidaryti grabą pasimirusio 1874 m. nuo džiowos buwusio isz cizabuwų karalius Lunailio, bet kaipgi prasidėjo, radę grabą tuwczu. Kur dingo kunas, tikrai nežinia: sprendžia, kad cizabuwai jį padėmė ir palaidojo kur kalnuose. Lunailio tapo karaliumi iszrinktas 1873 m. Nors jis buwo gana apszwiestas žmogus, bet wisada waiksčiojo pėk-zezias ir basas, kaip ir wisi jo buwę pawaldiniai, dabar pastoję wergais amerikoniszkų kapitalistų. Mirdamas paliko Lunailio wisus sawo turtus ant parengimo pasenusiems, negalintiems dirbti hawajieciams prieglaudoms namų. Parengimas panaszios labdaringos cizabuwams itaisos ne atėjo ant mislies szigdieniniams salų ciwiliizuoties waldytojams, kurie cizabuwus stumia wis i didesnį wargą.

|| Italiszkas mokslinczius Coneba per 20 metų darbowosi ant pripratino žemcziaugą dirbančių jurių sliekų prie Italijos klimato ir tas jam, rodosi, pasisekė. Iki szio bandawones jis darė specialiszkai parengtoji warijoj mieste Turine. Ant tirinėjimų i akwariją pasodino 50 gywų žemcziaugą dirbančių sliekų pargabentų isz Raudonųjų jurių ir tie sliekai ne tikt iszlėko iki dabar gywi akwarijoj, bet pasidaugino; dirba ne tikt tokias jau perlines dežes, bet ir žemcziaugus teip jau gražius, kaip ir gywenanti Raudonose jurėse. Dabar minėtas mokslinczius rengiasi sawo iszaugytus žemcziaugą dirbančius sliekus, pripratčius jau prie szaltesnio klimato, paleisti ant atsakančių jurių lėksztumų pietinėse Italijos pakrantėse ir tiki, kad ciza jie weisis teip gerai, kaip Raudonose jurėse ir kituose krasztuose, kur tie gywuliai be prisidėjimo žmogaus pats prisiweisė.

NAUJI ISZRADIMAI.

|| Londone isseinantis laikrasztis „Daily Mail“ pranesza, buk wienas darbinjks mieste Manheime, Badene, Wokitijoj, isz rado budį dirbimo anglis iz žemės ir mineraliszkų aliejų. Atlikto bandawonės su nauja apkurimo medega buwo pasekmingos: teip padarytos anglis iszduoda tiek jau szilumos kaip ir iszkaustas žemės akmeninės, jėgu ne daugiaus.

|| Swediszkas inžinierius Orling, kurisai iszrado liuosai besiduodanczių nuo kranto kėrawyti ant wandens torpedą, dabar drauge su kitu szwedu iszrado pansaziją, teipogi isz tolo liuosai besiduodanczių kėrawyti, lekiancią ant oro torpedą. Su tokiomis torpedomis nuo kranto galima sulaukyti skaitlingiausią laiwyne ir druciausią armiją. Ant pamatymo isz tolo priesų yra atsakančiai pritaistyti weidrodžiai, ant kerawimo torpedų sunaudoti elektriszi spinduliai.

|| Žemdarbystės departamente Washingtono daro dabar experimentus su dirbima wisokių

weislių wywų, o tame ir putojanczių brangių prancuziszkų szampaniszkų, ne isz wynuogijų, bet isz obuolių. Isz bandawonių per sitikrino, kad teip skanumas, kaip ir kwapas senų wywų paeina nuo ypatiszkų bakterijų weislių; jeigu tų bakterijų bus mažias, tai ir wynas pasidaro nekesnis. Teipogi persitikrino, kad kaip kokuose metuose, kada wyno ciziose nesiweisia reikalingos bakterijos, isz tokių wynuogijų padirbtas wynas buwa nekesnis, negu padirbtas isz obuolių su pagelba tyczia priweistų bakterijų.

|| Prancuzas gywenantis New Yorke, Arthur de Bauset, tiki, kad jis iszrado orlaiwų, su kuriom galima bus perlėkti isz New Yorke i Paryžių i 30 waldų. Kuipo pajiega ant warymo orlaiwio bus pritaikytas pawerstas i skystą oras arba wienas isz jo sudėtinių, oxygenas. Kadangi wienok bandawonių ne darė nē su modeliumi, tai dabar dar nieko negalima pasakyti, ar wiskas iszapildys, ką žada iszradėjas. Ant parengimo keturių tokių orlaiwų iszradėjas užmanė sutverti kompaniją su 100 milijonų doliarų, bet wisi reikalingi pinigai dar ne surinkti. Iszradėjas apkalbėjo tikt teip pamatus sawo iszradimo su techniszkais specialistais ir tie patvirtino, kad ant tų pamatų orlaiwys galės lėkti. Paprastai wienok ant praktikos ne wisada teoretiszi apskaitymai sutinka; tas ypacz orlaiwystėj ne kartą jau pasirodė.

Nauda wandeninių agmenų.

Wandenys auganczius augmenis paprastai laiko už wodiugus, kadangi jie, besiweisdami wandenysze, juos terszia. Tuom tarpu isz naujusių tirinėjimų persitikrino, kad ir jie atlieka gamtos pawestą darbą teip ant žmogaus, kaip ir ant kitų gywų su twėrimų naudos: saugoja juos nuo daugelio ligų. Paprastai sutersztuose wandenysze, kokuose weisiasi wandeniniai augmenys, kadangi i juos subėga wisokios srutos ir sykį subėgusios neranda iszbėgimo — weisiasi greitai wisokios bakterijos, terp kurių yra ne mažai wisokias ligas gimdanczių bakterijų; tokiu budu, kaip kiek wienas supranta, toki wandens ne mažai gali prisidėti prie platinimo epidemijų ir tokiu budu prie padauginimo ir terp žmonių mirzių skaitliaus. Isz tikro wienok nuo to teip didelio pawojaus nėra. Gal ant tolo ploto wandens prisiweisti bakterijos, bet po kokiam laikui pasirodo, kad wandu wėl nuo jų iszsiwalo: walytojumi wandens yra szwieklas oras, arba teisingiaus sakant, esantis jame oxygenas. Kaip gywi sutwėrimai, teip ir augmenys, kurie, kadangi turi organus, turi teipogi, bet prie gywų priskaityti, mainitais ir kwėpuoja, nors kaslink paskuti nio, augmenys skiriasi nuo gywų sutwėrimų: gywi sutwėrimai su kwapu įtraukia oxygeną, be kwurio ne galėtų gywenti, augmenys gi i iszpuczia iszwalę nuo wodingų gywiems sutwėrimams medegų, kurias sau pasilaiko, o gywiems sutwėrimams parupina ant kwėpawimo neabthiniai reikalingą oxygeną, kurisai apart to turi ant ligas gimdanczių ir kitokių bakterijų naikinczią įtekę. Kaip wisi, teip ir augauti wandensyze augmenys atlieka tą darbą, taigi iszpuczia iszwalytą gazą oxygeną; kadangi jie auga wandenij, tai ir iszpustas iszwalytas oxygenas iszeina isz jų lapų i wandenį ir paweiksle mažų burbulėlių kyla i pawirszį, o prie to naikina ant sawo kelio wandenyje esancias bakterijas ir tokiu budu nuo jų iszwalo wandenį. Isz to aiszku, kad wandeniniai augmenys auganti wandensyze ne tikt jų ne suterszia, bet iszwalo nuo wodingų, ligas gimdanczių bakterijų: juo daugiaus bus wandenyj auganczių wandeninių augmenų, juo wanduo bus sweikesnis, juo geriaus bus užwalytas nuo ligas gimdanczių bakterijų; juo daugiaus bus wandenyj augmenų, juo mažias bus jame ligas gimdanczių bakterijų.

Ant fondo lietuwiszkos spaudos Paryžiaus parodai pasakawo: J. Johnson, Newport, R. I., 50c. M. Kalwais, Lost Creek, Pa., 50c. A. Kalwais, 50c. A. Stochkus, Dayton, O., 50c.

Lietuvių Prateviai

MAZOJOJE AZIJOJE,

nuo senoves iki jie pateko po waldžia Persu.

Parasze Lietuvos Myletojas.

(Tasa.)

prie Keersko¹⁾, arba Lydo Paktyo²⁾ ir Ksenagoro, Halikarnassiszkos Graiko³⁾. Satrapai budavo urėde, pakol karalius norėjo, nors kartais satrapai užsilaikydavo prie savo waldžios per ilgą laiką, kaip ana Oroitės⁴⁾. Isz pradžios jiems buwo pavadama ciwyliszką waldžia jų provincijoje, ir ipatingai jų užduotė budavo rinkimas duonio (paskirtos sumos, nors bent nuo laikų Darėjo⁵⁾ nuo gywentojų ir įmokėjimas jo i yzdą; apmokėjimas kariumenės užlaikomos jų satrapijoje, sprendimas teisios, visatinas užžiurėjimas užrubežinio atwango ir naminės taikos distrikte, po jų waldžia esancziame. Wyresninkai kariumenės taipgi budavo paskiriami per monarchą, ir turėdavo atsakyti už apgywimą teritorijos nuo užrubežinių ir naminių neprietelių⁶⁾. Jų neprigulgingumas nuo satrapų labiausiai duodasi matyti pamiszime Joniszkų Graikų⁷⁾. Komandantai garnizonų turėjo užlaikyti gintuves; tai gali būti tēmyti isz parėdymų Kyro Lydijoe, kur Tabalos buwo komandantu Sardžių, Mazarės wadovu armijos, ir Paktyas satrapu arba gubernatoriumi. Kartais atsitikdavo, kad urėdas komandanto armijos buwo suvienytas su urėdu satrapo, ipatingai parubežinėse provincijose, kur padalinimas komandos butu pawojingu: Tissaphernės ir Pharnabazos⁸⁾, Aryandės⁹⁾, jaunesnysis Kyros¹⁰⁾. Galiaus tai pastoj beveik visatina polytika¹¹⁾. Prie progos dvejatas ar trejatas satrapijų budavo pawestos i rankas wienos ypatos, kuri tokiu budu pastodavo nei lyginant karaliuku, ir turėdavo pagunda ant numetimo szalyn priegulmybes. Todėl maisztai tankiai atsitikdavo: Oroitės buwo satrapu Lydijos, Phrygijos ir Jonijos, laikuose sawo maiszo¹²⁾; jaunesnysis Kyros—Lydijos, Pkirygijos ir Kappadojos¹³⁾. Tissaphernės, pasimirus Kyroi, gavo visas anos rėdybas, ir turėjo anas drauge su sawa¹⁴⁾. Toligražu priesz gadynę Aleksandro, isztisos provincijos buwo atsimetusios nuo centraliszkos waldžios, ir prigulėjo nuo anos tiktai isz wardo: Pontus beabejonės buwo tokiose sąlygose, teippat Paphlagonija, ir beveik isz tikrųjų Kappadokija.

Idant apsisergėti nuo teko pawojaus, artimi gėntys karaliaus budavo paprastai paskiriami i svarbesnias satrapijas: Artaphernės, pusbrodis Darėjo, tapo ano įstatytas už satrapą Lydijos¹⁵⁾; Pissuthnės, satrapas Lydijos prasidant Peloponėsiszkei karei, turbut buwo brolewaikiu Artakserksio¹⁶⁾; Kyros įgyjo placias rėdybas nuo sawo tėvo¹⁷⁾. Kituose atsitikimuose buwo mėginama patrauti pawojingą urėdininką prie reikalių karunos, duodant jam paczią isz terp princisų karaliszkojo namo: Pharnabazos apsiwėdė su dukterimi Artakserksio Mnėmono¹⁸⁾. Kamandieriai armijos rasi dar tankiaus budavo sugentiniami su monarcha tokiais keliais negu satrapai¹⁹⁾. Apart to, waldymieras provincijos turėjo karaliszką rasztininką, paskirtą ant urėdo per karuną, kurio pareiga buwo vienval akylai daboti satrapą: ir duoti žinią apie jo darbus monarchai²⁰⁾. Priegtam Karaliszki komisoriai buwo siunčiami kasmet per karalių i visas satrapijas, idant wiską isztirti ant vietos ir karaliui praneszt i tikrą žinią apie anų buvį²¹⁾.

Dvaras satrapų buwo įtaisytas ant karaliszko modelio: jie turėjo sawo palocius²²⁾, su parkais ir girėmis dėl medionės, skaitlingas gaujas skapų (eunuchų) ir tarnų, ir sawo dvaro karejyus arba gwardiją. Gwardija Oroito susidėjo isz 1000 Persų²³⁾. Jie uždėdavo duonį ant miestų ir kaimų, po jų jurisdikcija esanczių, pagal sawo tikslą, ir paskirdavo deputatus ant miestų ir distrikto sawo provincijoje²⁴⁾. Duonis, rodos, budavo renkamas per žiamęgę taksą²⁵⁾, mokamą isz dalies pinigais ir isz dalies naturaliomis²⁶⁾. Hėrodotas, sawo apraszyme satrapijų²⁷⁾, padūda tiktai pinigų sumas, ar geriaus sakant tą dalį, kuri ējo i karaliszką yzdą. Visa gi suma, traukiamoji nuo žmonių, turbut buwo 3 ar 4 syk tiek didesnė. Visi žmonės, kurie geidė kokios nors malonės, arba net teisos, artinosi prie jo su dovanomis²⁸⁾, be kurių negalima buwo laukti pasisekimo; ir dėlto nemieruoti turtai budavo sukraunami. Tritantachmės, satrapas Babylonijos, apart sawo karės žirgų, laikėsi 800 erzių ir 16000 kumelių! Jo Indiszkieji szuns stovėjo ant gasdos keturiuose dideliuose kaimuose, kurie jokių kitų mokeszių nereikalawo mokėti²⁹⁾. Tithraustės ipėdinis Tissapherno, per wieną metą iszmokėjo 80 talantų (arti 100000 dol.), kad upirkti taiką dėl sawo provincijos³⁰⁾.

- 1) Esth. IX. 4.
- 2) Herod. I. 153.
- 3) Herod. IX. 109.
- 4) Herod. III. 126.
- 5) Herod. V. 23. 123; I. 162; IV. 143; VI. 43 ir tt.
- 6) Herod. V. 106, 116; VI. 6 etc.
- 7) Thucyd. VIII. Xen. Hel. I—IV.
- 8) Herod. IV. 166, 167.
- 9) Xen. Anab. I. § 2.
- 10) Xen. Oecon. IV § 11.
- 11) Herod. III. 127.
- 12) Xen. Anab. I. IX § 7.
- 13) Xen. Hel. III. § 3.
- 14) Herod. V. 25.
- 15) Thucyd. I. 115; Herod. VII. 64.
- 16) Xen. Anab. I. IX § 7.
- 17) Herod. I. 192.
- 18) Xen. Hel. III. IV § 26 ir V § 1.

Vienintėle ryba dėl plėszimų satrapo buwo baimė pawarymo nuo urėdo, jeigu skundai pastotu teip smarkus, kad pasiektų ausis monarchos. Gywentojai neturėjo jokios atwango nuo bjauriausų žėdimų ir apszmeizų jų ypatų. Jeigu net Persams augszciausios luomos, kaip wa Spithridatui³¹⁾, provincijose pasitaikydavo žėdimas garbės dukterij³²⁾, tai kokią gudonę galėjo turėti jausmai pawektųjų genčių?

Per visą Persų karalystę tenbuvių vietiniai urėdai isz didesnės dalies buwo palikti nekludytais, ir satrapas turėjo darbą su taisiais, o ne tiesiog su prastais žmonėmis. Teip regimai buwo su Graikų miestais³³⁾, ir turbut kitur. Tengymių princiai randami yra Karirioje³⁴⁾, Kypre³⁵⁾, Phoinikijoje³⁶⁾, Lykijoje³⁷⁾, Kilikijoje³⁸⁾, ir Paphlagonijoje³⁹⁾. Persų pratimą palaikyti juosius paliudyja Herodotas⁴⁰⁾. Palygintinai valyba wuo teisdarystė per įstatymą karaliszkųjų sudzių, kurie sawo galę gaudavo tiesiog nuo karaliaus⁴¹⁾. Smarkus buwo korojimas už paprakumą, jeigu tai iszeidavo eiksztėn: Kambysės už tai užmuszo Sisamnį, nulupdino skurą nuo galvos iki kojų, ir aptempė tąj sudu kreslā⁴²⁾. Darėjos ketino už tokį pat prasikaltimą nukryziawoti Sandoką, ir paczėdyjo jį tikt už jo ženklyvą tarnystą⁴³⁾. Tikslas ir srugamas karalių rods padėjimą satrapų ir kitų prakilnių padarydavo gana nesmagiu: smarkavimai Kambysio⁴⁴⁾, yra priskaitomi jo patraukimui, bet jie nėra didesni už anuos, kuriuos Kserksės pawelyjo priesz sawo brolio moterij⁴⁵⁾, ir Artakserksės Mnėmon priesz tuos, kurie stenėsi su juomi dalintiesi garbe užmusziho Kyro⁴⁶⁾.

Emimas paskirtų kontribucijų per karuną isz provincijų gelbėjo apsaugoti praszczokus. Geradarungumas szitokio parėdymo atswėrė nelabystas, kilancias isz neatwango urėdų ir isz nebuties paweldėtinų urėdų; iszekyros žinoma randasi kaip kad prie Otanio⁴⁷⁾.

Kuomi toliaus satrapija gulėjo nuo sėdenės waldžios, ir kuomi daugiaus ji turėjo prisibaimyti swetimų neprietelių, tuomi didesnė buwo galybė anos waldymiero. Satrapai Mazosios Azijos ir Aigypto priminėjo ir siuntinėjo paslus, ir net kėlė užrubežines wainas, be susinezimo su karaliszkuoju dvaru: Aryandės⁴⁸⁾, Pissuthnės⁴⁹⁾, Tissaphernės⁵⁰⁾, Pharnabazos⁵¹⁾, Tithraustės⁵²⁾ ir tt. Karaliaus patarmė, rodosi, buwo jieszkoma tiktai ipatinguose atsitikimuose⁵³⁾. Apart Persų gwardijos, satrapai laikydavo tytwikas samdytų kareivių, labiausiai Graikų, su kurių pagelba jie wedsdavo imtynes su swetimomis waltijomis, ar wienas su kitu: janna-sai Kyras, rodosi, pradėjęs yra tą praktiką⁵⁴⁾, kuri wėliaus teip stojosi papasta Mazojoj Azifoj⁵⁵⁾. 20,000 samdininkų, kurie kowėsi ant Persų pusės pas Graniką, rodosi, visi yra buwę Graikais⁵⁶⁾. Pagunda ant maiszo budavo didelė, nes pawydumas centraliszkos waldžios ar labiaus wienval grasio gywastvai ir per daug galingo urėdninko: kaip su vargu Kyras iszsisuko, kada buwo apskūstas per Tissapherną, mes žinome nuo Ksenophonto⁵⁷⁾, o pats Tissaphernės nebuwo teip laimingas⁵⁸⁾; Aryandės⁵⁹⁾ ir Masištės⁶⁰⁾ tapė abudu nugalyty dėl neiszkėjimo; Oroitės⁶¹⁾, už daugiaus ką; Megabates⁶²⁾ neteko satrapijos be jokios matomos priezasties. Keliuose atsitikimuose nusisekė iszswalinti: daugiaus negu wiena provincija atsiszkyrė nuo karalystės po wada Achaimeniszko princio, kaip kad Kappadokija ir Ponte. Kitur wėl naminiai princiai atnaujinuo sawo pilningą ar dalinį neprigulmingumą: Euagoras I Kypre⁶³⁾, ir karalius Otyus Paphlagonijoje⁶⁴⁾; Aigyptu maisztai. Kada Aleksandras iszwėrė i Aziją, Persų karalystė tokiu budu buwo pažymiai susiaurinus, palyginant jos rubežius dienose Darėjo, arba net Kserksio.

Apart satrapijų, buwo dar pakraszcziuose Persijos keletas szalių, kurios rods pripazino Didkarolio wirszwaldybą, ale namie buwo neprigulmingos: prie Kambysio—Aithiopiai, Kolchiszkiai ir Arabai⁶⁵⁾; prie Darėjo—Makedonijos karaliai⁶⁶⁾. Teippat buwo priesz pabaigą monarchijos su Sakija ir Kappadokija; abidvi siuntė armijas i Arabiją, tazciaus pirmoji tiktai kaipo talkininkus (kata symma-

- 3) Xen. Hel. IV. I. § 6.
- 4) Ages III. § 3.
- 5) Herod. V. 37; VI. 43.
- 6) Herod. VII. 98—9.
- 7) Herod. V. 104, 113; Arrian, II. 30.
- 8) Herod. VII. 98; Arrian, I. c.
- 9) Herod. VII. 98.
- 10) ib.; Xen. Anab. I. II. § 12.
- 11) Xen. Hel. IV. I. 2.
- 12) Herod. III. 15.
- 13) Herod. III. 31.
- 14) Herod. V. 25.
- 15) Herod. VII. 104.
- 16) Herod. III. 35.
- 17) Herod. IX. 110—112.
- 18) Plut. Artax. pp. 1862, 1863.
- 19) Herod. V. 25.
- 20) Herod. IV. 163—7.
- 21) Thucyd. I. 115.
- 22) Thucyd. VIII. 5 etc.
- 23) ib. VIII. 6 etc.
- 24) Xen. Hel. III. V. § 1.
- 25) Herod. V. 31.
- 26) Xen. Anab. I. § 6.
- 27) Arrian, Exp. Alex. i. ii. passim.
- 28) Arrian. I. 14, p. 30; op. 1. 2. p. 27 ir tt. pp. 33, 35.
- 29) Xen. Anab. I. § 5.
- 30) Xen. Hel. III. IV § 25.
- 31) Herod. IV. 106.
- 32) ib. IX. 113.
- 33) ib. III. 128.
- 34) Thucyd. I. 120.
- 35) Diod. Sic. XV. 2-4 ir 8, 9.
- 36) Xen. Hel. IV. I. § 3—15.
- 37) Herod. III. 97.
- 38) Herod. V. 18.
- 39) Arrian. Exp. Alex. III. 8.

(Pabaiga bus.)

Protestas Elizabetho, N. J. lietuviškos šventos Kazimiero Draugystės.

(Atsiųsta).

Mūsų Draugystė, susidedanti iš 70 sanarių, laikė susirinkimą 11 d. Berželio, ant kurio Draugystės prezidentas p. A. Szlekys aiškino susirinkusiems, kaip už ustojoją už lietuvišką visumą. Jurgio parapijos prabaszčius, kn. Mateuzas Krawczunas, su gausia savo tamsių pasekėjų stengiasi į prapultį įstumi ti karscziausiai besidarbuojancius ant pakelimo apszvietimo musų du broliu ir laikrasztį "Lietuvą". Toliaus narodė nuopelnus kun. Krawczuną persekiojamos "Lietuvos" isleistojaus ir jos redaktoriaus, pasakė, kad "Lietuvos" spaustuvė atspaus tos wercziausios lietuviškos moksliškios knigos ir už tokios nuopelnus ant visumėnės labo Chicago lietuviškos šventos Jurgio parapijos prabaszčius, kn. Mateuzas Krawczunas stengiasi iš visų savo pajėgų į prapultį įstumi tuodu musų teip prieš įstumi užsi-pelniasiu broliu, tasydamas be jokio pamato po sudus, gerai žinodamas, kiek Amerikoj prows kasztuoja. Olszewskui ir Szernui pirmutinė prowa, kuri traukėsi per penkis dienas, kasztawo j 1000 dol., nors jie turėjo tik vieną adwokatą, tai kunigui Krawczunui, už kurį stoją gerai apmokami keturi, turėjo tas kasztuoti tiek kartų daugiaus. Penktos dalies tų kaip į balą numestų pinigų butų užtekę ant parangimo musų spaudos dalies ant ateinancios wisowietinės parodos Paryžiuj. Tas wienok musų literaturos priaszas su aukomis ant lietuwytės labo dar niekur nepasirodė (išsėmus \$71 duoto ant paminklo kun. Burbos), jis renka wien-pingius nuo lietuwy ant penėjimo pats sawęs. Toliaus musų draugystės prezidentas ragino susirinkusius stoti wisiems ir paremti ustojojančius už skriaudiamą wisoumenę netikusiai beselgiančio kunigo persekiojamos brolius, iszrodė netikusius kunigo darbus, kuris j mokslai ne už lietuwy pinigų užlaikoma persitrukė ant kwalinio lietuwy waiky ne mokancias lietuwiszkai lenkiszkas minyszkas. "Lietuva", pagal paties kunigo iszduotas rokundas, parodė ne deklų \$41000; kunigas ne tikt per kokį nors laikrasztį neisztetisuo, bet apskundė j sudą "Lietuvos", isleistoja ir redaktorių, nors ir su de neįstengė isztetisinti; dabar skundžia trečiu kartą ne ant isztetisimino wienok priasz jo nusikrauszt lietuwiszką wisoumenę, bet ant padarymo didesnių kasztų Olszewskui ir Szernui. Mes, sanariai Draugystės šventos Kazimiero, suprasdami wasas tas kilpas Chicago lietuviškos šventos Jurgio parapijos prabaszčius, kn. Krawczuno ir suprasdami, kad jo darbai užgauti ne wien Chicago lietuwai bet wisa lietuwiszka tauta, protestuojame priasz tas szunybes ir reikalaujame, kad butų padarytas galas toms feminanciams musų garbę kunigo keliamoms prows, reikalaujame, kad liautis persekiojamos musų garbės werty wyrų. Olszewiki ir Szerno; kad su sawo purwinais darbais ne tersztų musų tautos, kad per wisokius sawo samdinių wadamus laikraszczius nežemintų, ne statytų ant iszuokimo szwento tikėjimo! Jeigu tie musų protestai ne atwes piktai beselgiančio kunigo j supratimą, tai mes priwersti busime per wisų tautų laikraszczius iszrodyti piktus kunigo Krawczuno darbus, pagarsinti jį kaip bjauriausią lietuwytės, doros ir apszwietimo priaszą.

Draugystės Komitetas.

Szelpkime apszwietimą.

(Atsiųsta).

Skaitydamas "Vienybę" No. 23 užtėmyjau atsizaukima j wisoumenę, idant szelpti aukoms "Lietuvos" isleistuwy, kurią persekioja draugas tamsybės, Kn. Krawczunas. Asz ant to aukauju \$1.40 ir lygiai su "Vienybe" szaukiu: "szelpkime apszwietimą ir kowokime priasz platintojus tamsybės"! Asz pats buwau ant prows Kn. Krawczuno su "Lietuvos" isleistuwy ir gerasi tikrinau, kad Kn. Krawczunas yra dar niekiesnis negu jį "Lietuva" apraszė: "Lietuva" neparodė nė desimtos dalies jo mėslyno, ką eude liudinėjai parodė. Geda mums, broliai, kad mes laikome terp sawęs tokius netikusius dwasiszkus wadowus, toki labiausiai stabdo musų doriszką pasikėlimą. Dėlogi nors tie, kurie jau supratome jo netikųj pasielgimą, kurie supratome, kad jisai skundus daro tik ant apgynimo sawo mėslyno, norėdams laikraszczius uupuldyti. Kowokime priasz apszwietimo naikintojus protestais ir aukoms szelpkime musų moksliškias rasztus, kad jų tarna tamsybės nepergalėtų.

Wietines žinios.

Po nr. 1102 ant Perry ul., gywenime szwedo Nordveena, nuo explizijos gazoniniuo peciuok užgimė ugnis. Ji rods ne daug blėdies pridirbo, bet užtai Nordveena ir jo pati, gesindami ugnį, gana sunkiai apdegė.

243 tarnaujanti ant Chicago paczto urėdnikai, kurie iki szioł gaudawo tikt po \$500 ant metų algos, gaus nuo dabar ant \$100 daugiaus, taigi \$600 ant metų. Net teip padidintos algos urėdnikų dar wis maženės negu daugelio paprastų dienos darbių.

Parkų komisija, ant sawo susirinkimo nusprendė uždrausti ant bulwarų ir parkuose pietinės miesto dalies wažinėjimą automobiliais (wežimais be arklių); policijantams prisakyta daboti. Sawinikiai tokių wežimų ne nori pasiduoti komisijos uždraudimui ir nori, kad sudas apie tai nuspreštų.

Saluėnė Patriko Danieliaus, po nr. 777 W. 18 ul., peritos nedėlios rytą terp ten susirinkusių lenkų užgimė kruwinos musty-nės; lenkas B. Pyterik likosi sunkiai sumusztas; užpuolė ant jo koksai Pojanowski ir trys kiti j saluonį atėję wyrizskiai. Pyteik teip sunkiai likosi sumusztas, kad jį reikėjo gąbenti j ligonbutį; užpuolikai jį pagėbo.

Kaip twirtina urėdnikai darbo biuro, sunku dabar Chicago gauti iszlawintus darbinjūkus prie triobų statymo. Truksta ypacz darbinjū prie kasimo pamatų, teipogi tinkanczių prie sudėjimo geležinių triobų dalių. Dėl stokos tinkanczių darbinjū pereiūtį answaitę negalėjo pradėti statyti kelias naujas triobas Chicago. Kontraktoriai sutinka priimnėti prie darbo lygiai unijų darbinjūkus kaip ir neprigulinezius prie unijų ir mokėti wisiems unijų užmokesnį. Užmokesnis, rodosi, ne niekiausimas: dalidėms už 8 darbo walindas moka po \$3.40, elektrikams \$3.75, sudėtojams geležinių triobų dalių \$3.60, blekioriams \$3.20, plumbieriams \$4.

Draugyseziu Reikalai.

Lietuviszkas Piknikas.

Dr-tė Sz. Juozapo isz Melrose Park, Ill. rengia sawo pikniką ant 2d. Liepos, 1899, darže Garden's Grove, Harlem, Ill. prie Madison st. ir Desplain ave. Prasi-dė 8.30 wal. priasz piet. S street-kariu 22, 21 ir 12 ulyczių daweja j W. 48ta ave., W. 48ta ave, daweja j Madison St., o Madison et. daweja prie pat daržo wartų. Į žengta 25c. Wisus lietuwiws ir lietuwaites szirdingai užkwiecia atsilankyti.

Su guod. Dr-te Sz. JUOZAP.

Apr. 21, 28 June 9-30.

Didžiausias Lietuviszkas Piknikas.

(Family Picnic).

Chicago lietuwai rengia didįjį szelmyniszką pikniką ant 4d. Liepos (Fourth of July) Bergman's Grove, Desplaines ave. ir 27 st. Riverside, Ill: Prasi-dės 74 wal. ryto. Ant pikniko bus lenkys, greicziausias gaus puikias dowa-nas, Parkas yra gražus, didelis, lapuoti mediai; pulkas takai ant pasiwalksczi-joimo; gaus platforma szokima. Im-kite wirsztinį Metropolitan geležni-likį Garfield j W. 46 av., potom sziffr-karį La Grange, kurs daweja j wiczę. Į žengta wyrzams 25c. Moterims ir mergi-noms dykal. Wisus lietuwiws ir lietu-waites upraszto atsilankyti.

Su guodone. KOMITETAS.

Lietuviszkas Piknikas.

Chicago, Ill. Draugystė Liuwosybė tu-

res sawo pikniką, 9d. Liepos, 1899, Bergman's Parke, prie Desplaines ave., ir 27 ul. Riverside, Ill. Parkas labai gražus, dideli ukamėti mediai, pulkas takai ant pasiwalksczi-joimo, teipogi grafi plat-forma szoklams, kiekwienas bus užga-nėdintas. Ant pikniko grajus gera mu-zika; bus lenktynės, už kurias greicziausias gaus puikias dowa-nas. Į žengta wyrzams 25c. Moterims ir mergi-noms dykal.

Imkite wirsztinį "Metropolitan 480s ave. Elevator geležinkelį, kurs daweja iki W. 480s ave. tenai gausit "La Grange streetkarį" ant kurio bus isztiestas ad-deklus su paraszu "LIETUVISZKAS PIKNIKAS" ir tasai daweja j wiczę. Galima wa-žiuoti ir wisał streetkariais, kurie eina j W. 48 ave., o isz 48 ave. imkite La Grange streetkarį.

Su guod. Draugystė Liuwosybė tu-

MITINGAS.

Reikale parapijos.

Subatoj, 24 Birželio, 8 wala-nda wakare salėje K. Liaudanskio, 3301 S. Morgan st., bus mitingas reikale Chicago lietuviškos parapijos, ant kurio wisus lietu-wiws upraszto susirinkti, nes yra swarbus reikalai.

LIETUWIAI PARAPIJONAI.

Temikite.

"Lietuvos" redakcija iszėinė isz kriminaliszkos sudo kopiją buwusios Kun. Krawczuno prows su "Lietuvos" isleistoju ir redaktoriu, isz kurios dabar padirbs puikia kniga lietuwiszkoje kalboje. Minėtoje knigoje talpintis skundai Kun. Krawczuno, jo liudinjū, iszrodymai netikusų Krawczuno darby per liudinjūkus "Lietuvos" pasės, kalbos (argu-mentai) abiejų pusų adwokatų ir wiskas iki wienam žodžiui, kas tik dėjosi sude laike 5 dienų buwusios prows; teip pat patilps ir kelios fotografijos kaip: Kn. Krawczuno, Olszewskio, Szerno, adwokatų ir kitų. Apart prows patilps czia trumpa istorija Chicago lietuwy ir jų parapijos. Bus tai dideli puiki kniga, interesusojanti kiek-wieną lietuwy, isz kurios kaip isz weidrodžio (zerkolo) pamatys Chicago lietuwy parapijos stw-j ir netikusius darbus jų dwasi szwawadowo. Prekė jos bus \$2.00.

Parengimas minėtos knigos kasztuos mumi, apie \$1000.00. Kas tuojaus prisijų ant jos pin-gjus, gaus jį už pusę prekės, tai yra už \$1.00. Dėlogi atsizau-kiamie j wisus gerai weljanczius lietuwiws ir lietuwiszkas draugys-tes, kurie norėtu minėtą knigą gauti už pusę prekės, idant tek-tus tuojaus jį užsteliuotų, ir prisijųti \$1.00, o kaip tik kni-ga bus gatawa, kiekwienas užsi-stelewęs gaus. Kada bus gata-wa, kasztuos \$2.00. Užsteliuo-dami j tuojaus, užczėdysite sau kasztus ir mums palengwinsite jos iszlawimą.

Prisiųdami pinigus adresuokit-te teip.

A. OLSZEWSKIS,
Sub-Station No. 60, Chicago, Ill.

Pigiai ant pardawimo, geras biznis Grocerne ir buczinė wiename sztore. Wietoje paczi lietuwy apgy-wentoje. Atsizaukite j "LIETUVOS" re-dakciją.

S. MACK,
Lietuviszkas Agentas,
212-214 First St.,
ELIZABETH, N. J.

Siunczia pinigus j wasas dalis swieto ir iszmaino pinigų wies-kių žemių. Parduoda laiwakor-tes (szifkortes) ant wisų linijų ant geriausiu ir drucziausių lai-wų j wasas puses. Per mane sių-stus pinigų gausa su 14 dienų. 11 metų kaip wedu biznį su kiek-wienu teisingai.

J. F. DANISEWICZ,
19 Warren St., New York, N.Y.

WAŽIUOJU
J. F. Danisewicz,
nes pas jį rasit
at geriausią
szonapą ir alų.

Wienatinis Waterburio
Lietuviszkas Salūnas.

Užlaiko gerą alų, seniausis ir czystas a-rielikas ir kwepoczius elgarus. Geriausis udega dėl szwidial atdawusiu j Waterbury. Yra tai wienatinis czyszczia-ses ir teisingiausias lietuwiszkas salū-nas mieste Waterbury.

J. F. DANISEWICZ,
768 Bank St.,
Waterbury, Conn.

A. OLSZEWSKIS,
Sub Station No. 60, Chicago, Ill.

Pajieszkiojimai.

Pajieszkau sawo brolių: Jurgio ir Winco Smalensky ir sawo draugo Juozo Kurantawycziaus, wisi trys isz Kalwar-ijos parapijos, Suwalkų gub. Jie pats, ar kas kitas, teiks duot man žinių ant szio adreso:

Peter Smalenskas,
Box 234, Lawrence, Mass.

Pajieszkau sawo tėwo Petro Pe-tuszkos, isz Suwalkų gub., Seiny paw., kaimo Bagdononij. Teikais atsizauk-ti ant adreso jo gero prieteliaus:

N. Olszinski
825 St. Clair St., Cleveland, O.

Pajieszkau sawo sesers Agotos Bud-nykytės isz kaimo Wilkieskij, Sintau-ty Walszcziaus ir Juozo Sandargo isz kaimo Waitiekupij. Slawikų walscz-iaus, abu isz Suwalkų gub., Wladys-lawawo paw. Jie pats, ar kas kitas, teiks duot žinių ant adreso:

W. A. Sender,
Box 16, Broad Brook, Conn.

Lotai, Lotai, Pigus Lotai!

25x125 \$25, werti \$300 ir daugiaus. Teip žema prekė bus tikt per 10 dienų. Pirkite, kas tikt pinigų turite. Su kiek-wienu lotu gausite pilnas ir teisingas popieras. Salta wietla randasi j piet-us nuo Hammond'o. Norinteliu pamatyti szitą wietą, privale sziffrinti su ypatoja po žemiaus padėtais antraszais ne wellaus kaip apie 10 walauda priasz piet subatoj, 24 Berželio, nes tai pat diens bus iszlawiwas j ten 2.30 po piet nuo Lake Shore Depot Mr. Perry Russell, 12 Higgins av., Loonnykas. Frank G. Masoney, 116 W. 13th st. Agents.

(6-30)

Geriausis ir pigisusias maszinu-kė druknoti

Gromatom su didelėmis ir ma-žoms literoms \$3.75.

Su wienodoms literoms ir pra-tesnio darbo \$1.75.

Norėdami tokios maszinukės, prisiųskite pinigų ant adreso:

W. J. Petkon,
305 N. Main st., Brokton, Mass.

(7-14)

NAUDOKITES.

PUIKIAUSIOS ant swieto popieros del gromatų rasymo su puikiausiomis kwietkoms, apskaitimais ir pawincziawo-nius parsidodas po neiszapaskytai nu-žeminta prekė. Kas prisijų 25c. paczi-noms markes gaus tuziną tų kwietkoms ant wisos pasulės popierų su kon-wertais; kas prisijų \$1.00 gaus 5 tuzinus. Kasztus priisuntimo mes. apmokame.

Perkupezis agentams ir pedioriams duodame didelį pelną. Ant pareikalwi-mo iszteluziamie wisałis dalis Amerikos. Užsteliuodami popieras ir prisijų-dami ant jų pinigų wisada uždėkite sziołk adreso:

W. KUDARAUCKAS & CO.,
Box 234, Lawrence, Mass.

UKININKAS, Lietuws ukinku lai-kasztis, iszeina wieną kartą kas mė-nę, kasztuoja Prusos ir Austrijos 24 markės, Am-rikon prisunėjant 4 markės arba 1 amer. dolierį.

VARPAS, literaturos, politikos ir moks-lo, dwimėnis laikrasztis, kasztuoja Prusos ir Austrijos 3 aukus-nis, Amerikon ir kitur prisunėjant 4 aukus-nis (Markes).

Pinigų ir laiszkų j Ukinko ir Var-po redakciją siunciant reik toka adresas padėli:

J. LAPINAS,
Tilsit (Ost-Pr.), Germany.

J. WEINSTEIN,
pigiausie sarawando karjetas ant wes-lij, krikstingų ir pagrabų.

250 W. 14th Street,
Telefonas Canal 450.

DOLIERIO WERTAS ŽIEDAS DYKAI.

Didžiausias pasiulckimas. Žiedai atgauti ant wisos popieros neapard no pasas sawo groybes. Salitus žie-dams žmones neszieta ant wisos žankos su deimantais. Žmones moka už juos po \$10. nes yra grafi padirbi ir puikiai iskwietuoti. New York dabar didžiausis žmones juos neszieta ir je tinka moterims ir wyrzams. Prekes j yra \$6.00, bet mes norėdami prapilinti mus perime-ris duotie juos dowa-nas kiekwienas žare isz parduos 30 skryneliu musų perfum po 5c. skry-nelė. Isz wisanos pinigų nerikawojame, ka-da iszwieciat tada pinigų priisauti. o mes priisau-tis tas žiedas. Rasyk tuo-jaus, nes paski toki reik-ka atstatiti. Jeigu neno-ri buti agente musų periu-mo, o tikai žiedo nori, tai melsidame priisauti \$1.00 ir gausi priisauti žiedą.

Paris Perfumery Co.,
19 Warren St., New York, N.Y.

APGARSINIMAS.

Kas norite, kad iszsiųti j krajų pinigai gerai ir greitai su-waiszczioztų, siųskite juos per "Lietuvos" redakciją, o greicziausiai su-waiszczioztų. Už greitumą ir teisingumą kasdien apturime szim-tus padėkawonių nuo lietuwy isz wisiu Amerikos kasztų, teipogi ir užgerumą szifkortę pas mus isz-pirktų, nes mes laikome geriausias linijas, ant kurių j 8 die-nas perwažiuoja per marias; o prekes mus pigesnės kaip kitų. Kas norite laimingai perwažiuoti per marias, pirkite szifkortę "Lietuvos" redakcijoj. Prisių-dami pinigų ant szifkortę ir ant isztuntimo j krajų, wisada uždėkite sziołk adreso:

A. OLSZEWSKIS,
Sub Station No. 60, Chicago, Ill.

KNIGU! KNIGU!

Dabar gawome isz Prusų jau seniai upraszias kniges **Mažas Aukso Al-torius**, kurios musų kataloge yra pa-rodytos po numeriais: 1, 2 ir 3. Szitų kni-gelių yra labai grafi, balta ir eldi po-piera. Apdarai druti ir gražus, kasztai ir kryžiai paaukuoti, katalikiszkų maldų, kaip tai: maldos rytmetinės, wakari-nės, prie apawednos komunijos, misijų, misparų ir daugybė kitų; misijų mald-os su abrozalais; misparai giedami lietuwiszki ir lotyniszkai; daug lotyniszkų giesmių giedamų prie isztatymo SS. Sa-kramento, procesijų, pakrapinimo ir tt. Yra 6 litanijos: pasimės Sz. Marijos P. ir Karaliaus Dawigos, aktai, ražanczių, stacių, karunkų, keliolika szwenty-gie-smių ir tt. Yra tai naujausia ir gražiausia knigėlė isz wisų lietuwiszkų maldak-nigijų. Miera 32x44 colų.

No. 1. Drutas gražus apdaras, kryžiai ir kasztai paaukuoti. Prekė.....50c

No. 2. Drutas gražus skuros apdaras, kryžiai ir kasztai paaukuoti. Apkaus-tyta ir su kabute. Prekė.....75c.

No. 3. Gražus moroko skuros apdaras, aksintai iszkimista, apwali kampu-lai, aukisint kasztai, kwietkai šir pa-czazai. Prekė.....\$1.25.

No. 4. Apdaryta fracziszkioje skure-lėje, minkstalai iszkimista, apwali kam-puczių, aukisint kasztai, kwietkai šir pa-czazai. Prekė.....\$1.50.

No. 5. Apdėta baltais sloniaus kau-lo-liais, su 3 eldabrisiais medališkiais ki-bancziams ant sidabrinų lenocgelijų, apkaus-tyta sidabrinėmis bielerėmis ir su kabute. Prekė.....\$1.50.

No. 6. Gražioje baltoje celluloidoje, iszkilusiomis celluloidinėmis kwietkė-lėmis, celluloidinės dwi kabutės. Prekė.....\$1.50.

No. 7. Gražioje baltoje celluloidoje, kwietkėlis iszkiltos sidabro ir perlu, su dwiem celluloidinėmis kabutėmis. Prekė.....\$2.00.

"Vienybe Lietuwniku"

iszeina kas seređa jau 13-tas metas, Plymouth, Pa., ir prane-sza swarbiausies ir teisingiausias žines isz Lietuvos ir wisos pasaulės, talpina puikias apysakas bei kitus nau-dingus apszwietimui rasztus. "Vienybe" ant metų kaszt-uoja \$2.00, o ant pusės \$1. Pinigai turi but apmokami isz kalno. Laiszkus ir pin-gius reikia siųsti ant tokio adreso:

J. J. PAUKSZTIS,
Plymouth, Pa.

CHICAGO, ILLINOIS

W. SŁOMINSKA,
679 Milwaukee Avenue, CHICAGO, ILL.
Mano Dirbtuve tapo Apdowanota
DWIEMS MEDALIAIS
ant Kosciuszko Parodos už rupestingą, tei-singą ir artistiszką isz-dirbtumą.

KARUNŲ, SZARPŲ, KUKARDŲ, ROZETŲ, BERLŲ, MARSZALKINIŲ LAZDŲ ir tt.

Turiu už garbę apreikšti guodotiniems Kunjams ir guodotin. Draugystėms, kad asz dirbu wisus augsczius pamintus daigtus Pigiausie, Teisingiausie ir Geriausie, nes per 30 metų užsimdama iszdirbtumas įėjau geriausę praktikę ir dėl to galiu wisą padirbt pigiau ir geriau negu kiti fabrikai.

Su guodone
W. SŁOMINSKA, 679 MILWAUKEE AV., CHICAGO, ILL.

C. W. DYNIEWICZ & CO.,
805 MILWAUKEE AVENUE,
Pomiedzy West Division i Cheever alcaim.
CHICAGO, ILLS.

KANTOR PIENIEŻNY, REALNY I ASEKURACYJNY.

Wysoka pienieży do Europy, Sprzedaj Realności, Kartę Podróżną, Okrętowe i Kolejowe do 1 i Europy. Wyrzbanie Pa-nierów Legaryb, Szagany Sched, Awa-karscy Domów, Grunta Kolejowe na Fa-rmy, Wypozyczanie pienieży na Budo-wanie lub zakupno Realności, Zmiana pienieży Zagranicznych, Notaryusze Publiczni.

Lietuviszka Aptieka,
257 Hanover St., Boston, Mass

Pilna wisoku aptiekoriszku taworų czionyszcziau ir użrubežiniu.

Aptiekoje wisada galima rast **DAKTARA**, kurs duoda ligoniams rodas dykal.

Aptiekoje galima susikalbėt: lenkiszkal, ruskai, lietuwiszkai ir daugelyj kitokių kalbų.

257 TEMYK GELTONA PARWA MUS APTIEKOS 257

LIETUWIU DAKTARAS
MARJA DOWIATT,
Kauno gub. Szaulių pawiete

838 W. 18th Street.
Nuo Stos iki 12tos ryto.

Telefonas: Canal 78.
Telefonuot galima isz kiekwienos aptiekos.

Geo. M. Glaser, M. D.
Medicinos Daktaras.

Gydo wisokas ligas, turi geriausę prakti-ką ligose moterų, waiky ir chro-niszkose ligose.

867 32nd St., Chicago.

OFISO WALANDOS:
Iki 9 ryto, nuo 12-2 po pietu ir po 6 wak
TELEFONAS YARDS 885.

Teipogi prima ligonius ofise po nr.
2876 Archer Av., kerte Bonfield
nuo 10-11 ryto.
TELEFONAS CANAL 329.

J. LESZCZYNSKIO
Lenkiszka - Lietuviszka
APTIEKA
3315 S. Morgan St., Chicago, Ill.

Turi geriausę gydylas nuo wisokių ligų: užlaiko wisokas Europies žoleles. Robro mėsą, ruskas gywas dietes ir tt. Atisizaukiems per laiszkus ir aprasz-tiems sawo ligas, duoda rodas ir prisunčia gydylas per pacztą arba per expresą.

Aptiekoje wisada randasi keli dak-tarai, teipogi per telefona gali pa-saukti daktara kas tik zoki nori.

Tel. Yards 709.
Dr. Statkiewiczius gywena ant Aptiekos.

P. K. BRUCHAS,
užlaiko didelę

Krautuwe
Lalkrodzių, Lalkrodzių, Zie-
dy, Spilky ir tt.

Szliubinius Ziedus
padaro ant orderio už pigiau-se prekę.

954 33rd St., Chicago, Ill.

F.P. Bradchulis
Užsimu wisokiomis prowsomis ir isz-dirba wisokius dokumentus. Rodas duoda wisokiuose atsilckimuose.

Atsizaukite pas sawo wienontį:
954 33rd St., CHICAGO.
Telefonas: Yards 709.

HILLE'S FOTOGRAFAS,
3452 S. Halsted St.
Nuima puikias Fotografijas; už tuziną tiktai
\$2.00
Ant weseliu ir kitokių reikalų nuima i Fotogra-fijas kuopikliausiai.

Attorney Beckermanas,
ADWOKATAS.

Geriausie iszprowoja wisokias prowas wisokiuose sudiose, kaip ciwiliszkose teip ir kriminaliszkose. Persenejusias ir użwikitas prowas atliecko ir dawe-da prie greitensio termino.

397 W. 14th St., CHICAGO, ILLINOIS